

ПОЉТИКИН ЗАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIII
1081
БРОЈ
15. IX 1972.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

СКАНЛАЛ НА ТЕЛЕВИЗИЈИ

ВЕСНА ЈУНАКИЊА НАШЕГ
НОВОГ СТРИПА

Ripley

Веровати или не!

ЧОВЕК КОЈИ НИЈЕ СКЛАПАО ОЧИ

ТЕОДОРА КОРНЕТА (1835-1890), ЧУВЕНОГ ПАРИСКОГ ТВРАЦА, КОЈИ ЈЕ У КУЋИ ДРЖАО ЗЛАТО У ВРЕДНОСТИ ОД 4.250.000 Н. ДИНАРА ПОКРАДИ СУ НЕКОЛИКО ПУТА. КОРНЕТ ЈЕ ТАДА НАУЧИО ДА СПАВА ОТВОРЕНИХ ОЧИЈУ И 23 ПОСЛЕДЊЕ ГОДИНЕ ЖИВОТА НИЈЕ ИХ СКЛОПИО И ЗА ТО ВРЕМЕ НИЈЕДНОМ НИЈЕ БИО ПОКРАДЕН.

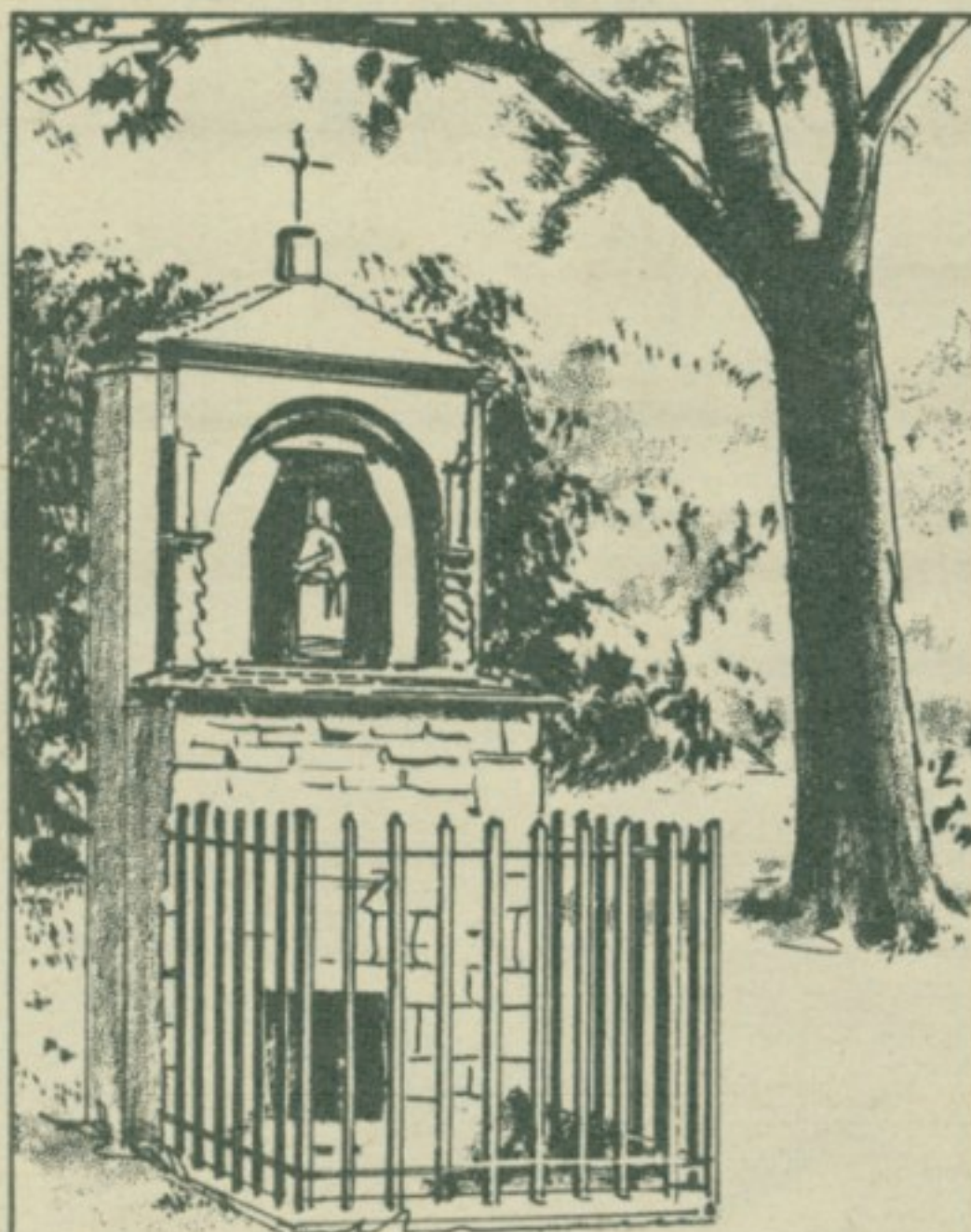
ДВА ЈАЈЕТА

ЗОВЕ СЕ ЈЕДАН ГРАД У ФЛОРИДИ ЗБОГ ТОГА ШТО СЕ ПОСЛЕ АМЕРИЧКОГ ГРАЂАНСКОГ РАТА У ЊЕМУ И ОКОЛИНИ ЗА ДВА ЈАЈЕТА МОГЛА ДОБИТИ КЕСА ДУВАНА.

ЦВЕТ АФРИЧКЕ ПАСИФЛОРЕ

ТРАЈЕ САМО ПОЛА ДАНА.

КАПЕЛИЦУ СВЕТОГ ЛАМБЕРА

У ЛЕ ХОЈУ (БЕЛГИЈА) ПОСЕКУЈУ ОНИ КОЈИ СТРАДАЈУ ОД ЗУБОБОЛВЕ ЗАВАРАВАЈУКИ СЕ У НАДИ ДА ЊИ БОЛОВИ ПРЕСТАЈУ АКО ЗАГРИЗУ У ЊЕН КАМЕНИ ЗИД.

ЖАК Д'А ЛА ФОРС

(1558-1652) ПОЛИТИЧКИ НЕПРИЈАТЕЉ ШЕСТОРИЦЕ ФРАНЦУСКИХ КРАЉЕВА БИО ЈЕ ТРИ ПУТА ОСУЂИВАН НА СМРТ А ЈЕДНОМ ЈЕ ЧАК И БИО "СТРЕЉАН" АЛИ ЈЕ НА ТАЈАНСТВЕН НАЧИН ОСТАО У ЖИВОТУ. ДЕ ЛА ФОРС ЈЕ КАСНИЈЕ ПОСТАО ВОЈВОДА И МАРШАЛ ФРАНЦУСКЕ А УМРО ЈЕ У КРЕВЕТУ. У 94-ОЈ ГОДИНИ.

ПРВА ПИСАЉКА

БИЛА ЈЕ КОШТАНИ СТИЛУС КОЈИМ СЕ ПИСАЛО НА ГЛИНЕНИМ ТАБЛИЦАМА ПРЕ 4000 ГОДИНА.

1084

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● највећи досад познати метеорит налази се у Хоба Весту, у близини Гротфонтејна, у југо-западној Африци. То је камени блок дугачак 270 а широк 240 сантиметара и тежак 60 тона.

● стручњаци немачког института у Херишриду испитивали су помоћу специјалних апарата хиљаде узорака пијаће воде из целог света. Тако су утврдили да кретање воде повољно утиче на њен квалитет, да кап свеже планинске воде има облик латица са више слојева, док се кап воде из градског водовода разлива као тесто за палачинке кад се сипа у тигањ.

● птица звана лира одличан је имитатор. Довољно је да чује лајање пса, рзање коња, буку авионског мотора, па да то одмах понови.

● шева има просечно 30 грама; препелица 90, патка један килограм; фазан килограм и по а тетреб може да буде тежак од три и по килограма до пет.

● два проналазка су у последње време веома тражена у Америци. Један је столица за лежање

с малим мотором на бензин која испод ногу има причвршћен специјални душек за плажу. Тако онај ко на обали седи у овој столици може да се „одвезе“ до реке или мора, окупа и врати на обалу а да за то време уопште не изађе из столице. Други проналазак је намењен бродолом-

ницама а састоји се од мањег пакета који се може носити око руке или за појасом. У пакету се налази појас који може да се надува, а довољно је чврст да бродоломника одржава на води док не стигну спасиоци.

● старост леопарда одређује се по броју тачака на његовом крзну. Младунче леопарда које је тек дошло на свет нема на свом крзну ниједну тачку. Прву добија тек кад наврши годину дана.

● највећим ноћним лептиром сматра се атлас из Индије који има распон крила од 30,5 сантиметара.

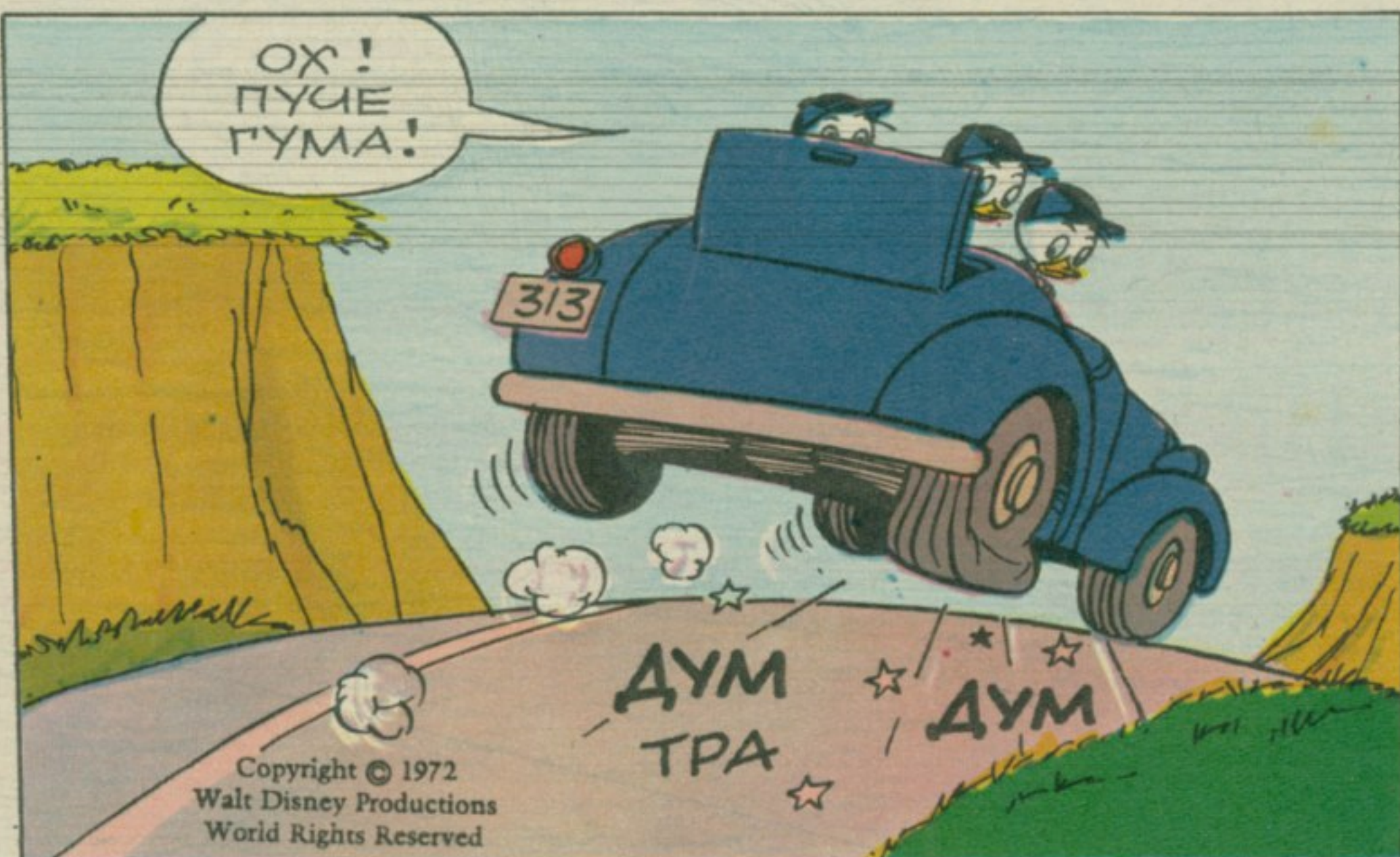
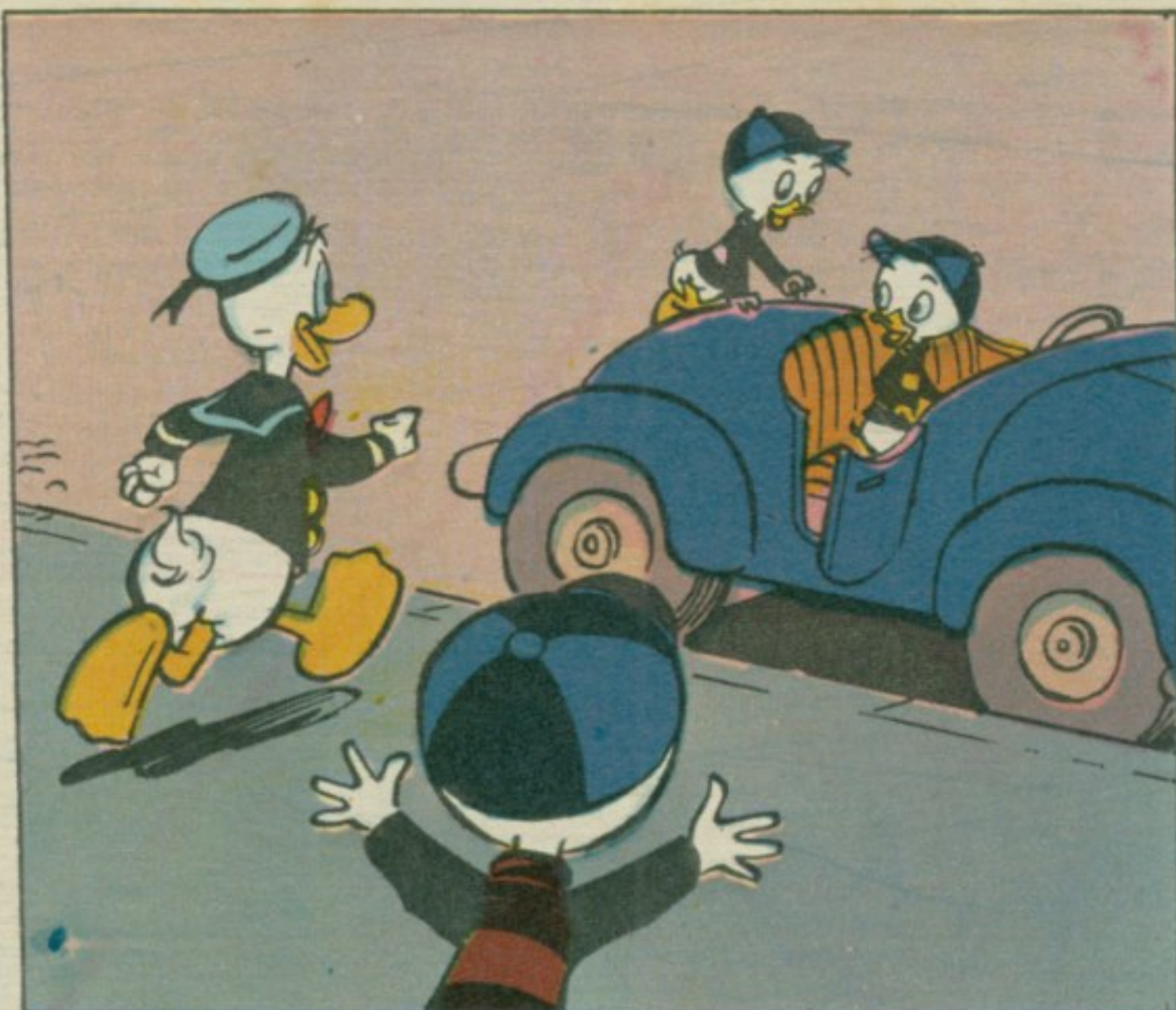
● у оквиру универзитетске клинике у Мајнцу, у Западној Немачкој, однедавно се уређује

специјална клиника на којој ће се стручњаци искључиво бавити проучавањем и отклањањем болова код пацијената. До сада су овакве клинике постојале само у Америци и Скандинавији. Лекар ове клинике покушаће да новим методама анестезије олакшају болове оним пацијентима код којих операција више не помаже. То се постиже на тај начин што се спроводници болова у нервном систему прекину за дужи период а да се при том не погорша опште стање пацијената.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

БЕКСТВО ОД КУЋЕ

Блед као крпа отац је једва успео да каже: — Жив си, синко!

Како си везао пертле!

Ишао сам у 8. разред основне школе и био члан драмске секције. Али, отац ми је био строг а брат још гори тако да сам баш због тих проба често добијао батине уз придице какав треба да будем, како да се понашам. То ме све нервирало и вријеђало. Донио сам одлуку: први пут кад падну тешке ријечи или ударци, одох ја од куће што даље од оца и брата...

Тог дана кренуо сам у школу на пробу и морао сам проћи поред брата што је увијек скривало опасност.

— Погледај се какав си, како си то зашнарио ципеле! — не издржа он а да ми не приговори. Оћутао сам и наставио према школи али послије завршене

представе нисам се упутио кући већ у шуму, пругом којом возови мјесецима нису пролазили. Размишљао сам да ово што чиним није богзна како паметно али при помисли на батине а нарочито грдње... Не, треба отићи што даље...

Зашао сам дубоко у шуму. Мјесец је већ обасјавао опопјело дрвеће, дувао је вјетар, грање се њихало. Ухватио ме страх те тиши не али страх од оца и брата био је јачи и уливао ми снагу да наставим напријед.

Напокон стигао сам у неко село. У ове касне сате изгледало је пусто. Нисам могао даље, срушио сам се у неку увалу и заспао. Кад сам се пробудио, сунце још није изашло. Осјећао

сам велику глад која је постајала несносна.

Истим путем почео сам се враћати одакле сам и пошао — кући. Онако укочен сретох неког сељака и упитах га колико има одавде до Брчког.

— Па, — отегну он — неких 20 километара. — То ме дотукло. Кренуо сам даље говорећи самом себи да би било боље да га нисам ни питао.

Било како било, напокон онако јадан стигох кући. На прагу сам угледао оца. Блијед као крпа, једва је успео да каже:

— Жив си, синко!

Од тада па до данас никад ми више нису приговарали за пертле и слично.

Бранко Кисић,
ученик, Н. Накића 31
Брчко

(Ховорар 100 и. д.)

Због дуге

Тек у другом разреду техничке школе почео сам осјећати горчину живота. Било је то баш у оно вријеме кад је дуга коса почела освајати омладину. Нормално, био сам присталица модерних схваћања, а осим тога имао сам доста смисла и за естетику, па сам донео одлуку да и ја пустим косу. Мојој дјевојци тако се више допадало, али са родњима је почео рат.

Једног дана отац, који је већ дуже вријеме бјеснио због овог мог „хира“, прекрати све дискусије:

— Чујеш, Иване. Ако се сутра не ошишаш, не долази ми кући.

Да ошишам моју црну, помало коврцаву косу која се Анђели толико свиђала? Никад! Одлучио сам: пођећи ћу од куће.

Отишао сам без ријечи и поздрава, у црвеној мајици и кратким плавим хлачама. Понио сам 50.000 старих динара које сам случајно зарадио преко студентског сервиса.

Прво сам посјетио Маркарску гдје сам имао неколико добрих пријатеља које сам упознао прошлог љета. Држао сам необично до свога поноса и за два дана колико сам остао потрошио 30.000! Као богаташ растао сам се од пријатеља који су стекли још бољи утисак о мени и отишао према Дубровнику — ауто-стопом. Ту сам имао одличну другарицу Веру и код ње у кући провео сам пет дана захваљујући њеним ванредним родитељима, мајци Марији и оцу Џиви. Из Дубровника су

ме њени родитељи колима пребацили у Будву гдје сам једном старом професору хтио да се повјерим.

Али у Будви ме је чекало велико изненађење: на улици сам срео Анђелу. Све сам јој испричао. Плакала је и молила да се ошишам. И ја сам заплакао док ми је она миловала косу. Помислио сам: „То ти је последњи пут што је имаш у рукама“, али сам исто тако схватио да за

Плакала је и молила да послушам оца и ошишам се. И ја сам заплакао док ми је она миловала косу. „То ти је последњи пут“, мислио сам.

Љубав није важна дуга коса. Но, тада ми је било тек 17 година.

Анђела ми је посудила 2000 за аутобус, па смо скупа кренули према Сплиту. Код куће сузе, осмјеси, плач. После сам од сестре Жане сазнао што је било у међувремену.

Право у пакао

Ово што ћу вам испричати догодило се четвртог априла 1941.

Био је леп сунчан дан и отац ми је наредио да истерам стоку на пашу. Пошто су овце мировале, почео сам с друговима да играм клиса. Толико смо се занели да нисам ни спазиио кад је Милетина крмача зграбила моје јагње. Стигао сам само да вриснем од страха.

Скупљао сам стоку једно уз друго и плакао. Одједном се иза мене створио отац, ишао је у поље с мотиком на рамену.

— Што плачеш? — упита он а ја почех још јаче.

— Појела Милетина крмача наше јагње — једва изговорих.

Отац без речи замахну мотиком и удари ме тупом страном за врат. Падох на земљу не знајући за себе.

Кад сам се пробудио, од

мојих другова ни трага, само отац стоји.

— Терај ову стоку кући и слободно немој да ме чекаш! — испрати ме он.

Тако сам и урадио. Отерао сам стоку, обуо нове опанке, узео из очеве кутије мало новца и — отишао.

Пруга није била далеко од наше куће и баш кад сам стигао на станицу један теретни воз је кретао. Осврнуо сам се да видим гледа ли ме ко и ускочио у кућицу на вагону за кочничара. У глави ми се још вртело од ударца и чим је воз убрзао, ја сам заспао. Пробудио сам се у београдској станици.

Изашао сам на улице од којих сам неке и познавао јер ме је отац водио пре овог у Београд. Време ми је брзо протицало. Ускоро се смрачило и ја сам се вратио у чекаоницу, легао

Одјекнуше детонације, зграде су се рушиле, ужас је био незамислив. Сањам ли ја све ово?

на клупу и заспао. Није било баш угодно. Ујутру кад сам се пробудио било је још неколико путника унутра, а ја неуредан до краја: чакшире изгужване, коса неочешљана, лице...

Упутио сам се на обалу Саве. Разгледао сам воду: неки чамац је прилазио обали, гледао сам га са чуђењем. Купио сам у граду комад хлеба за оно мало новца што ми је од јуче преостало и халапљиво појео.

Кад се смркло нисам имао куд него опет у чекаоницу. Пробудио ме глас железничара:

— Излази напоље, скитницо, па тамо спавај! — Сањив и најезен, заокренуо сам иза једне зграде, сео на нивичњак и заспао.

Већ је свитало кад сам се пробудио. Не постоја мало а зачуше се неки мотори из даљине. Гррр. Грууу. Одјекнуше детонације, зграде су се рушиле, ужас је био незамислив.

— Авиони! Авиони! Нем

КОСЕ

Први дан отац и мати су готово подивљали. Мати је плакала, а отац непрекидно понављао:

— Мој једини син... коса... шта ми је то сметало... па он је добар момак...

Ангажовали су све око себе, пријатеље, суседе, рођаке и многобројну родбину. Кренула је у потрагу и Анђела која ме је и уловила.

— Е данас, након 6 година, понекад ми отац каже:

— Сине, кад ћеш да се шишајш?

— Кад се вратим из Будве — одвратим му ја и обојица се насмијемо.

Иван Панцић,
студент Електротехничког факултета
у Сплиту

(Хонорар: 150 н. д.)

ци бомбардују Београд — викали су неки људи. Скочио сам на ноге и као у сну отрчао пругом главом без обзира.

Дуго сам трчао, помало се одмарајући уз пут. Око три по подне стигао сам у Младеновац. Одатле до Ковачевца ми је било лако јер то није далеко.

Стигао сам у воћњак мог деде сав знојав, каљав и уморан. Пао сам на земљу тешко дишући. Лежао сам дуго, сигурно и задремао јер нисам приметио кад су пришли отац и мајка.

— Где се био? Казуј одмах где си паре потрошио! — повика на мене отац.

— Ћути, црни Боcho, — рече мајка и заплака — пусти дете нек се одмори. Видиш каква су времена дошла.

Скочио сам и отрчао на таван штале и заспао.

Никоме до данас нисам рекао где сам био, ово први пут кажем Забавнику.

Стеван Ракић, пољопр. Ковачевац код Младеновца
(Хонорар: 150 н. д.)

Сгановали смо тада у Железничкој колонији на периферији Скопља близу стругаре „Треска“. Имао сам 13 година и много волео да се играм с децом, кликера и другог, али највише фудбал. Незгода је била у томе што ми је мајка била нежног здравља, те ме је често позивала да је нешто послушам и прекидала ми игру.

Те недеље, баш за време утакмице између Старе и Нове колоније, неколико пута ме звала: те донеси дрва, те воду. Последњи пут ме послала у железничку задругу да купим есенцију за салату од краставца. Дала ми је новац и боцу и рекла да пожурим јер после треба да носим оцу ручак.

Задруга се налазила на самој железничкој станици која је удаљена од колоније скоро 2 километра! Нисам смео да је не послушам мада ми се нимало није ишло по оном сунцу. Журно нисам много и кад сам стигао радња је већ била затворена. Уморан од утакмице и пешачења ожеднео сам, па сам се на пумпи напио воде. Ту ми и пала на памет шашава идеја. Напунио сам боцу водом и полако кренуо кући.

ШОКИРАО САМ МАЈКУ

— Нећу више да живим! — рекао сам скамењеној мајци и попио неколико гутљаја из боце.

Затекао сам мајку у кухињи.

— Знаш шта, мама, почео сам. — Данас си ме неколико пута звала да те послушам и ја сам све урадио али кад си ме последњи пут позвала, мени је било толико жао да напустим игру и да ти докажем — нећу више да живим!

Подигао сам боцу и попио неколико гутљаја воде. Мајка је вриснула и пала на под као свећа. Ја сам се уплашио, узео своју режну карту и — побегао у Ниш код ујака Теодосија Јанковића.

Отац ме је тражио код свих рођака и код другова, код старе газдарице у Улици леди Пеџет на другом крају Скопља. Напослетку је пријавио и полицији мој нестанак.

Ујак Теодосије успео је да од мене извуче зашто сам дошао и, кад сам му испричао, а пошто је и он био кондуктер на железници, после три дана вратио ме кући.

Отац и мајка радовали су се кад су ме видели, али чим је ујак прешао преко врата, истукли су ме да ћу памтити док сам жив.

Владимир Маринковић,
статистичар, Крушевац,
Ул. Милоја Закића 71
(Хонорар 100 н. д.)

ЈЕЛО ЈЕ У ФРИЖИДЕРУ

Моје прво и вјеројатно посљедње бјекство од куће је било прије 4 године када сам завршавао VI разред основне школе. Главни разлог је био слаб успјех у школи.

Неколико дана прије краја школске године имао сам 4 јединице и био сигуран да ћу пасти. Некако сам једну и исправио али остале три су биле „чврсте“. Ипак, на посљедњој сједници одлучено је да ми скину једну тако да сам упућен на поправни испит из руског и математике. Међутим, уместо да учим ја сам сам ишао на купање. Додуше, ишао сам на часове продужне настава али ми они нису користили јер код куће нисам ништа учио. Дошао је и дан полагања.

Нормално, пао сам из оба предмета. То ме је и навело на овај „одлучујући“ корак, на бијег. Мајку сам изгубио још као дјечак а отац ми је био срчани болесник и он би ово тешко поднио. Тада нисам ни помишљао да би му бјекство могло наудити више чак и од вјести да сам избачен из школе.

Узео сам кључ од чамца и весло, отишао на Драву и пошто није било никога, лако сам се отиснуо.

Намјеравао сам Дравом отићи до Дунава и Београда а ту сам већ на коњу.

Није прошло дуго а мо-

је одушевљење за авантуром спласнуло је и одлучих да се вратим. Али, снага мојих руку није могла скренути чамца ка обали. Очајнички сам почео размишљати што да учиним. Чамца се немирно окретао ношен водом. Пливати сам знао и нисам се бојао извртања али што ће бити са чамцем, вриједним 2—300 нових динара.

Падао је и мрак а ја нисам налазио излаза из ове ситуације. Одмакао сам већ доста од Осијека и на обали сам видео само шуму.

Но, у једном тренутку замјетио сам и кретање. Почео сам да дозивам из све снаге. Примјетили су ме и пошли моторним чамцем к мени. На крају сам се нашао на чврстом тлу дрхтећи од страха и узбуђења. Одвели су ме у рибарску кућу гдје сам јео и одмах заспао.

Ујутро сам им све испричао јер ме синоћ нису хтјели узнемиравати. Један рибар је рекао да познаје мог оца, који је такођер страствен риболовац. Он сутра иде у Осијек послом и рећи ће тати гдје је чамца. То ме је страшно уплашило. На крају је ипак постигнуто соломоново рјешење. Саво, тако се звао тај рибар, својим моторним чамцем дошлепаће наш до Осијека а ја ћу га дочекати, свезати чамца и све ће, што се чамца ти-

Намјеравао сам Дравом до Дунава и Београда а ту сам већ на коњу. Али, моје одушевљење за авантуром брзо је спласнуло.

че, бити у реду. Мене је послао влаком кући.

Читавим путем смишљао сам испирку за протеклу ноћ.

Али, уместо забринутост оца на столу нађох писмо: „Сине! Ја сам отишао у град. Враћам се сутра. Јело је у фрижидеру.“

Тата“ Сав радостан одјурих на Драву. Било је тек 11 и чекао сам до 14 часова чика Саву и чамца. Захва-

лио сам му рекавши да је тата јуче отпутовао и ништа не зна. Замолио сам га да му ништа не каже. Пристао је али уз молбу да сваки пут кад дођем на пецање код њега, морам набавити пуну конзерву глиста. Шта могу, пристао сам.

Јовица Милинковић,
ученик Електротехничке школе Клајнова 1-А
Осијек

(Хонорар: 100 н. д.)

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

Ј. СРЕДАНОВИЋ

ДАЈЕ СЕ НА ЗНАЊЕ И РАВНАЊЕ !

ЦАР ЈУСТИНИЈАН РАСПИСУЈЕ ПРВИ НАГРАДНИ РЕЛИ. КО ПРВИ СТИГНЕ КОЛИМА ОД ЦАРИГРАДА ДО МОНТЕКАРЛОСА ПОСТАЊЕ ГУВЕРНЕР ДОТИЧНОГ ГРАДА. ОСТАЛЕ НАГРАДЕ: КОЛА ФИГУАР ДАЈЕ КОЛАРИЈА ИЗ ФИКИЈУСА. 10000 НОВИХ ДИНАРИЈУСА ДАЈЕ УБС-УДРУЖЕНА БАНКА СИНГИДУМА. ДВЕ РОБИЊЕ ЗА ПРАЊЕ РУБА ДАЈЕ ФАБРИКА ИЗ НАИСУСА И ТАКО ДАЈЕ И БЛИЖЕ. ЗА ВОЗАЧЕ ЈЕ ОБАВЕЗАН КОНТРОЛНИ ТЕСТ !

ЕВО, ЦАР ЈЕ ОБЈАВИО РЕЛИ ! ШТА СТЕ ОДЛУЧИЛИ, ДИКАНЕ ? ЕНО И ОКТАНА НА ЊЕГОВОМ БАЛКОНУ !

ОДЛУЧИО САМ ДА ИДЕМ С ВАМА !

МОЈ ДИКАНЕ МОЈА БРИГА ВЕЧИТА ! ОПЕТ НАС УВАЉУЈЕШ У НЕВОЉУ !

ОВА ЦАРЕВА ИДЕЈА СА РЕЛИЈЕМ ИДЕ МИ У РАЧУН ! ЈА САМ НАЈБОЉИ ВОЗАЧ ВИЗАНТИЈЕ ! САРКА МОЖЕ ДА СЕ УБРИШЕ !

СЕМЕНКЕ ! СЕМЕНКЕ ! СЕМЕНКЕ !

ОВО ЈЕ ЗАИСТА НАПРЕДАК ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ ! ПРОПАГИРА СЕ РАЗВОЈ КОЛАРСКЕ ИНДУСТРИЈЕ, ГРАДЕ СЕ НОВИ ДРУМОВИ, ТУРИЗАМ ЈЕ У ПОРАСТУ ...

МОРЕ, РЕЦИ ТИ МЕНИ ПОШТО ЈЕ КИЛО ШНИЦЛЕТИНЕ НА ПИЈАЦИ !

ОДРЖАЛА ЈЕ РЕЧ

Излазећи из куће свог пријатеља у Поречу код Доњег Милановца, Вељко је застао на вратима: у дворишту је угледао девојку. Ситна, не старија од 17 година, стајала је у средини групе момака и нешто им оштро одговарала. Напустила је кућу, чуо је како прича, и сасвим сама дошла капетану да се жали на неке разбојнике што су јој однели хаљине и дарове које је спремила за удају.

Девојка се одмах допала Вељку. Храбра је и лепа, помислио је. Пришао је момцима који су се размакли пред војводом, казао нешто девојци и одвео је својој кући. Више је није пуштао од себе.

Од тада се по Крајини почело причати и певати о јунаштву и љубави Хајдук-Вељка и Стане.

НЕ СМЕШ МЕ ОСТАВИТИ!

Вељко је био леп. Висок, танак, и обичним даном у одећи извезеној сребром. Важио је за највећег јунака не само Србије него и целе Европе, али је био и чувен по самовољи и непослушности. Плах је био толико да је једном полетео сабљом на рођеног брата Милутина. Овај се једва спасао бекством.

У време кад је сreo Стану, Вељко је већ био ожењен неком Маријом, рођаком Станоја Главаша. У почетку је ишло добро, али кад је 1804, чим је чуо за устанак, Вељко потражио одело и оружје, она је вриснула:

— Тешко мени, па ја сам се удала за хајдука!

— Не бој се, жено, — пробао је да је утеши Вељко, — данас су сви Срби хајдуци.

Међутим, она се тешко мирила са тим. Једног дана су се посвађали јер је одбила да служи његове другове. Тада јој је Вељко запретио:

— Са њима сам добио и част, и славу, и све што имам, и ако нећеш да их служиш као мене, отераћу те па узети другу жену.

— Док је жив Карађорђе и мој брат Станоје нећеш ти мене отерати — пркосила је она. Тада Вељко опсује и њу и Станоја а не остане дужан ни самом Карађорђу:

— Нека он суди и заповеда својој жени, а ти нећеш видети смел ли или не!

Случај у лето 1809. помогао му је у томе.

Те године Вељко је због неких девојака осуђен на тамницу. Срећом, нису га истог дана затворили него

га оставили до ујутру. Тада је он окупио своје момке и рекао им:

— Ја сам мислио да ме зову у Београд да ме питају колико сам рана летос претрпео и колико ми је момака погинуло, а они ме питају колико сам девојака пољубио, па сутра хоће да ме затворе. Него да бежимо!

Отишао је у Пореч кнезу Миленку и тамо срео Стану.

ЧЕТИРИ ПУТА РАЂЕНА

Она је била права жена за ратника. Није била причљива, није много питала, ни је се бојала куршума и крви.

Више пута обучена у богату одећу специјално за њу израђену Стана је учествовала и у биткама. Са исуканом малом сабљом јуришала је поред Вељка. Из тих сукоба имала је три ране од пушчаних метака и једну од сабље. Постала је чувена и добила надимак Чучук (мала) Стана. Била је добра срца и многе је спасла да их Вељко у брзини не убије.

Кад је Марија чула да Вељко има другу жену, почела се спремати да иде к њему али јој је он поручио да ће је „бацити у Дунав“ ако дође. Касније, кад се помирио с Карађорђем, платио је владици 1000 гроша и исто толико писарима и сад је могао да се ожени Станом. Првој жени дао је кућу у Београду и још нека имања од чега је могла лепо да живи. Чак ју је и посећивао.

ГРОБ У ВАЗДУХУ

Године 1813. пре него што су Турци напали Србију, Вељко је једва успео да наговори Стану која је очекивала дете да са осталим женама напусти Неготин и пређе у Пореч. Али, чим је разбио Турке на Буковачи, учинило му се срамота да као војвода крије жену, па је послао на њу.

Крајем јула погинуо је Вељко бранећи Неготин а Стану, која је од страшне пуцњаве и грувања топова изгубила дете, девер је пребацио преко Дунава.

Сви се слажу да је Вељко највише у животу волео: коња Кушљу, пушку и Чучук-Стану, мада ником није могао бити веран, па ни њој.

У збегу су се среле Стана и Марија. Чим ју је угле-

ГАЂАЛА ЈЕ КАО НАЈБОЉИ СТРЕЛАЦ, САБЉОМ НАПАДАЛА У ПРВИМ РЕДОВИМА А У СТВАРИ ИМАЛА МЕКО И ДОБРО СРЦЕ

дала, Марија је почела да кука:

— Где ми је муж, кучко једна. Ти си ми га отела!

— Док је био жив — одговори јој мирно Стана — био је и мој и твој а сад га нема ни мени ни теби. Зато боље ћути...

У Банату су младу и храбру жену просили многи али је она све одбијала. Неком богатом трговцу у Бечке-реку одговорила је:

— Била сам удата за јунака и ако се икад будем удавала, отићи ћу за јунака.

И одржала је реч: удала се за чувеног капетана Јоргаћа који по храбрости није уступао ни самом Хајдук-Вељку. Био је вођа тајног грчког удружења за ослобођење од турске власти које је деловало у Румунији. Опкољен у манастиру Сике, није хтео да се преда већ је запалио манастир и одлетео у ваздух. Једини који је преживео, пушкар Никола

Петровић, дошао је Стани која је тада са троје деце живела у Хотиму.

— Ево ти доносим прамен његове косе и последњи поздрав.

УЗБУНИЛА ЈЕ ГРЧКУ

Кад је Грчка ослобођена од Турака, Стана се тамо населила са децом. Иако до скорог писмена научила је да говори и пише грчки, руски, пољски и румунски. Сви су је поштовали али она никако није могла да прежали што њен муж нема свој гроб и споменик у Грчкој. Земљом је тада владао краљ Ото из баварске династије и није само Стана била незадовољна односом према старим ратницима.

Кад јој је умро млади син Александар, окупили су се многи пријатељи Ђорђа Јоргаћа, познати борац за слободу Маврокордат, официри, чланови дипломатског кора. Стана је пришла одру да се опрости носећи у рукама свилено јастуче.

— Сине, — рекла је сломљеним гласом али са поносом — растајући се с тобом ја у својој сиротињи немам шта да ти дам. Ево ти прамен косе твог оца. Кажми му да капетан Јоргаћ још нема свој гроб у Грчкој!

Мртва тишина завладала је у кући. Свако од присутних осећао се посрамљен.

Сутрадан су Станине речи одјекнуле по читавој Грчкој. Атинске новине хвалиле су храбру странкињу која је горком истином подсетила Грке на њихову дужност према херојима.

М. Т.

7

РАДНИ ДАН КАУБОЈА БИО ЈЕ НАПОРАН АЛИ И ВЕСЕО

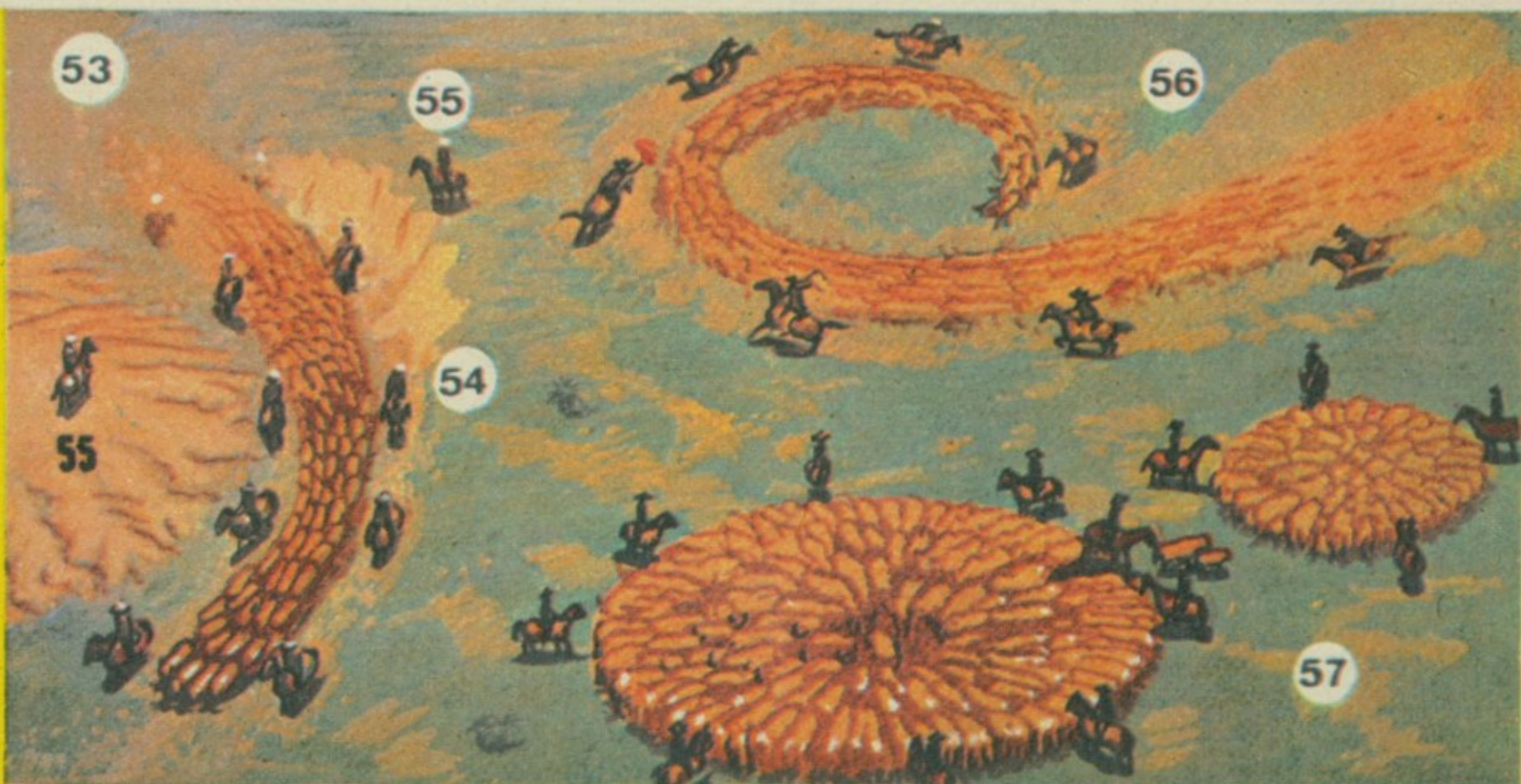
1) Црпка за воду коју покреће ветар, 2) резервоар воде, 3) појило, 4) стамбена зграда, 5) столица за љуљање, 6) лимено корито, 7) кућа од блата, 8) поткивач, 9) каубоји разапетим ласом држе коње на окупу, 10) каубој држи крајеве ласа, 11) други каубој хвата коња ласом (ово се иначе радило само у пољу), 12) корал (ограђен простор за стоку), 13) улаз у корал, 14) прва ограда, 15) друга ограда, 16) каубоји гоне телад на жигосање, 17) човек који затвара врата за пропуштеном стоком, 18) телад за жигосање, 19) каубој одвлачи теле на жигосање, 20) док коњ, непомичан, затеже ласо, јахач кроти теле које је управо ухватио, 21) жигосање, 22) помоћник придржава теле, 23) гвоздени жигови се морају загрејати до усијања, 24) каубој хвата животињу која се провукла из корала, 25) белези засечени ножем, 26) роваш (белег на

ЖИВОТ НА РАНЧУ

ува и подбратку), 27) фазни утиснути жигови, 28) поништен жиг ранијег власника, 29) жиг новог власника, 30) пољска кухиња, 31) сталаже за посуђе и намирнице, 32) плоча која служи као сто, 33) платна за арњеве и резервни конопци, 34) јама са огњиштем, 35) „холандски лонац“ (врста роштиља), 36) ибрик с кафом, 37) гвоздене решетке, 38) печено месо, 39) отвор за довод ваздуха у јаму, 40) кувар, 41) тријангл (гвоздени троугао) којим кувар позива на ручак, 42) популарни шешир „стетсон“, 43) марама која штити лице од прашине 44) кожане навлаке за стезање зглобова, 45) каубој завија цигарету, 46) јахачке чизме, 47) мамузе, 48) „чапарахооси“, кожане пресвлаке које су се носиле преко панталона, 49) вуњена јакна, 50) шпански сточар, претеча каубоја, 51) тексашки каубој из 1830. године, 52) каубој са северозапада, 53) изгон стада, 54) нормалан покрет, 55) осматрачи надгледају кретање и извињају терен, 56) олковавање уплашеног стада, 57) ноћни олмор (краве и телад одвајају се у посебну групу).

ФЛОТА СРЕБРНЕ РЕКЕ

РИМЉАНИ СУ СПАВАЛИ У СРЕБРНИМ КРЕВЕТИМА, А НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ ПТИЦЕ СУ ЧУЧАЛЕ НА ТЕЛЕГРАФСКИМ ЖИЦАМА ОД СРЕБРА!

Чисто сребро је бео веома сјајан метал тврђи од злата. Човек га је упознао врло рано, још у праисторијско доба и, мада је злату поклатио своју наклоност, ни сребро није заборавио. Како сребра има слободног у природи праисторијски човек је лако налазио грумење, често позамашно, које му се допадало и привлачило га због сјаја.

Историја каже да су сребро први упознали Хетити који су пре 8000 година живели на територији данашње Анадолије и Сумери, некадашњи становници Месопотамије. Сребром су највише трговали Египћани, Феничани и Јевреји, али су прве велике руднике отворили Грци и Римљани.

Мера за тежину

Први новац у историји није искован од сребра већ од злата, вероватно зато што је на време примећено да сребро на ваздуху лако поцрни. Много касније утврђено је да се овај метал радио једини са сумпором, па ако у ваздуху има сумпорводоника, он потамни и привлачи се црном навлаком сребрног сулфида.

Ако је злату припала част да буде први новац, сребро је од најранијег доба одабрано као основа мере за тежину. Код Грка је један талант сребра имао 36 килограма и 156 грама. Ова основна мера увек се изражавала у сребру, а делила се на 60 мина од којих је свака имала 100 драхми, а свака драхма по 6 оболла. Ове тежинске драхме не треба мешати с новцем истог имена, али кудикамо каснијег датума.

И римска тежинска либра била је првобитно од сребра и износила је 327,5 грама. Када је Римска империја постала највећа сила на свету, либра се претворила у златну. Велика Британија прихватила је римску либу назвавши је фунтом, с

тим што је енглеска фунта, која је важила све до прошле године, била нешто тежа од римске.

За Римљане је, иначе, сребро било реткост све до пунских ратова. Касније је, захваљујући рудницима у Шпанији, у Риму било толико сребра да је сваки богатији грађанин имао у кући сребрно посуђе и разне украсне предмете од сребра, а многи чак и сребрне кревете!

Десет финих марака

После пропасти Римског царства појавили су се проблеми у вези са сребром јер су стари рудници били углавном исцрпљени. Тек 922. године у Саксонији у близини Митвајде, а нешто касније и у Франкенбергу, отварају се нови, први после оних познатих у старом веку. Саси постају рудари број један, а Саксонија се поноси својим сребром. Чак и у прошлом веку, када је за време саксонског краља Фридриха Августа кован сребрни новац, на позамашној монети од десет марака из 1827. године пише: „Десет али финих марака“. Тиме се желело истаћи да је сребро савршене чистоће и квалитета.

Ово, наравно, није значило да је новац начињен од чистог сребра јер је то неизводљиво, као што није могуће правити било шта од чистог злата. Када се од сребра кује новац, оно се легира бакром. Размере су 9 према 1 или 8 према 2 где бројеви 1 и 2 представљају бакар, што значи да је он заступљен са 10 или 20 процената, а сребро са 90 или 80. Посуђе и медаље могу имати и само 5 процената бакра, а накит и свих 20.

Упркос богатим саксонским рудницима од којих је један радио читавих 750 година и за то време дао 5.400.000 килограма чистог

сребра, у Европи је владала прилична оскудица у овом племенитом металу све док Шпанци нису 1492. године открили Америку. А тада је дошло до праве поплаве сребра које је изненада постало доступно сваком џепу и тако изгубило драж реткости.

Тачно пре 450 година из Мексика, тог пребогатог Монтезуминог царства, стигло је у Шпанију прво сребро. Шпански конквистадори су га допремили у стару домовину и њим прво напунили касе шпанских краљева. Затим је сребро почело да пристиже и из Аргентине

и Перуа. У Аргентини га је било толико да су запрепашћени и задивљени конквистадори ову земљу назвали Сребрном, на латинском argentum значи сребро, а њену највећу реку која се широко улива у океан Ла Плата, како се сребро каже на шпанском. За превоз сребра у Европу образована је нарочита флота која је одмах добила име Флота сребрне реке.

Тада је у Европи сребру вртоглаво пала цена. Готово пуних 200 година вредност сребра била је 15,5 пута мања од вредности злата, а онда је изненада двоструко пала. Данас је вредност сребра око 100 пута мања од вредности злата.

У Сједињеним Америчким Државама експлоатација сребра почела је са приличним закашњењем, тек око 1860. године. Но, Американци су овај пропуст брзо надокнадили, па је у једном тренутку тамо било више сребра неко бакра. Једном се чак догодило да се километри телеграфске жице на Дивљем западу уместо од бакра начине од сребра. Ово није било тешко извести јер се од једног јединог грама сребра може извући жица дугачка преко пола километра!

Зауставља крв

Осим за прављење накита, посуђа, украсних предмета и медаља сребро има и разне друге примене. Његова особина да под утицајем сумпорводоника поцр

ни искоришћена је за справљање мастила за маркирање. Ово мастило је постојало, па се њиме обележава, на пример, рубље у перионицама. Оно није ништа друго до сребрни нитрат. Њим се може бојити коса, а када се стврдне и излије у шипчице, добија се такозвани lapis infernalis или паклени камен који је вековима служио за заустављање крви из рана. Лapis се и данас употребљава за заустављање крви после бријања.

Некада су се од сребра правила и фина огледала, све док их нису заменила она практичнија од амалгмизираниог стакла. Сребро је јефтиније од злата, оно никада није изазвало сребрну грозницу, али је можда и драгоценије јер без њега не би било — фотографије! Онога дана када је Немац Јохан Шулце 1727. године открио дејство замрачивања светлости на соли сребра, пут фотографији био је прокрчен.

Данас се сребро све мање троши јер га истискују легуре разних јефтинијих метала, нарочито у индустрији. Употребљава се за неке апарате и посуде у физици и хемији, нешто мало у електротехници и за бојење стакла и порцулана. Разуме се, и у фотографији и кинематографији.

Европа је остала прилично сиромашна у рудницима сребра и своје потребе углавном подмирује из увоза. Четири највећа произвођача сребра на свету су Мексико, Канада, Сједињене Америчке Државе и Перу.

Д. Е.

КРАЉ СТЕФАН ТОМАШЕВИК

Последњи је владар из династије Котроманића. На престо је дошао након смрти свог оца Томаша, у време када је већ било касвим јасно да ће после пада Србије 1459. године Турци ударити на Босну. Босанска властела, која се у својој дотадашњој борби за превласт често ослањала на Турке, осетила се угроженом да се одазвала на позив новог краља да се заједничким снагама одупру непријатељу. Међу том властелом био је и моћни херцог Степан Вукчић Косача који је раније водио борбу против краља

Томаша. Али, херцогов син Владислав, желећи да се дочепи наслеђа, одлази турском султану Мехмеду II и тражи помоћ против оца. Уз турску подршку Владислав је поразио оца 1462. на реци Брезници код Пљеваља. Исте године Турци су освојили Сребреницу, Зворник и целу Усору. Маџари, и сами заузети борбама с Турцима, нису могли да се ангажују у одбрани Босне, Стефан је губио битку за битком. Најзад је 1463. на превару ухваћен у опседнутом Кључу и потубљен.

Његов грб је круна на штиту.

НЕОБИЧАН ЛОВ

Лук је најбоље оружје које је изумео примитивни човек: њиме може да се убије и слон и голуб. У опретним рукама ово оружје толико је ефикасно да га и данас употребљава америчка војска.

У почетку је лук служио само за лов и тек касније је употребљен и у ратне сврхе. Али, између лука за лов и лука за рат постоји велика разлика.

Лук за лов је кратак, лак, ограниченог домета и прилично слабе снаге. Чак и на некој чистини доста је тешко ловачким луком погодити дивљач на удаљености од 50 метара. И најмања граница може да промени правац стрели. Лов на дивљач луком састоји се 80 одсто у трагању а само 20 одсто у гађању. Снага којом се стрелица забада у месо изненађујуће је велика, иако је лук врло лак. Амерички Индијанци употребљавали су лук дугачак један метар, веома лак, са снагом од око 20 килограма, а врхови стрела били су од камена. Оваква стрела могла да пробије бивола.

САМО ЗА ИЗВЕЖБАНЕ

У средњем веку Енглези су употребљавали у ратне сврхе лук необичне снаге и далеког домета. Ловац на дивљач, свакако, нема намеру да на удаљености од три километра на отвореном пољу обори витеза у оклопу, па зато неће ни употребити ову врсту лука.

Ко жели да гађа луком и стрелом треба да узме у обзир поменути разлику. Међутим, многи стрелци почетници желе да рукују луком величине метар и осамдесет снаге од 50 кг, какве су употребљавали чувени енглески стрелци. Али, само добро извежбан стрелац може да употребљава овакав лук јер га је за време нишања тешко затегнути. Овакав лук је добар за та кмичења. За лов је, међутим употребљивији лук од метар и по, снаге од 25 килограма, јер га је лакше носити.

Готово сви примитивни народи употребљавају лак, мали лук, каквим може да рукује и онај који није баш вешт стрелац. Али, има племена која употребљавају и снажније лукове каквим се на пример, служе домороци тихоокеанских острва, где рибари гађају рибе у великим дубинама стрелама ко-

ЛУК И С

је су сличне харпунима. И у Јужној Америци нека племена лове великим и jakim луковима. Они приликом гађања морају да легну на леђа и ногама држе лук да би могли обема рукама да га затегну и избаце стрелу. На овај начин лове углавном мајмуне у крошњама високог дрвећа.

Први лукови су прављени углавном од једног комада дрвета. Употребљавао се и рог. Тако се у Илијади помиње Пандар који има рог од јозорога дугачак 16 дланова. Касније је прављен лук који је састављен од дрвета и рога, везан опутом. Овакав лук је јачи, еластичнији, трајнији.

ТАЈНА РОБИНА ХУДА

Турци су употребљавали лук састављен од два комада дрвета, веома јак, док се у Европи у то време још употребљавао обичан лук, који није могао да пробије

оклоп. И енглески дугачки лук је био само из једног комада, али му је снагу давао облик. Велшани су поново чували тајну конструкције овог лука. 1323. године Едвард II посетио је Нотингем и, како хронике кажу, том приликом је платио Робину Худу да му ода ову тајну. По повратку у Лондон, краљ је наоружао овим луковима један одред стрелаца, које је послао у битку код Банокбарна. Али, Едвард је направио кобну прешку: у прву линију је послао коњицу, која је победјена под налетом шкотских стрелаца, а кад су ступили у дејство енглески стрелци, било је већ касно: битка је изгубљена. Ово крваво стечено искуство Едвард је искористио 13 година касније у бици код Гресија кад су његови стрелци, постављени у прве редове, захваљујући овим чувеним луковима променили ток историје.

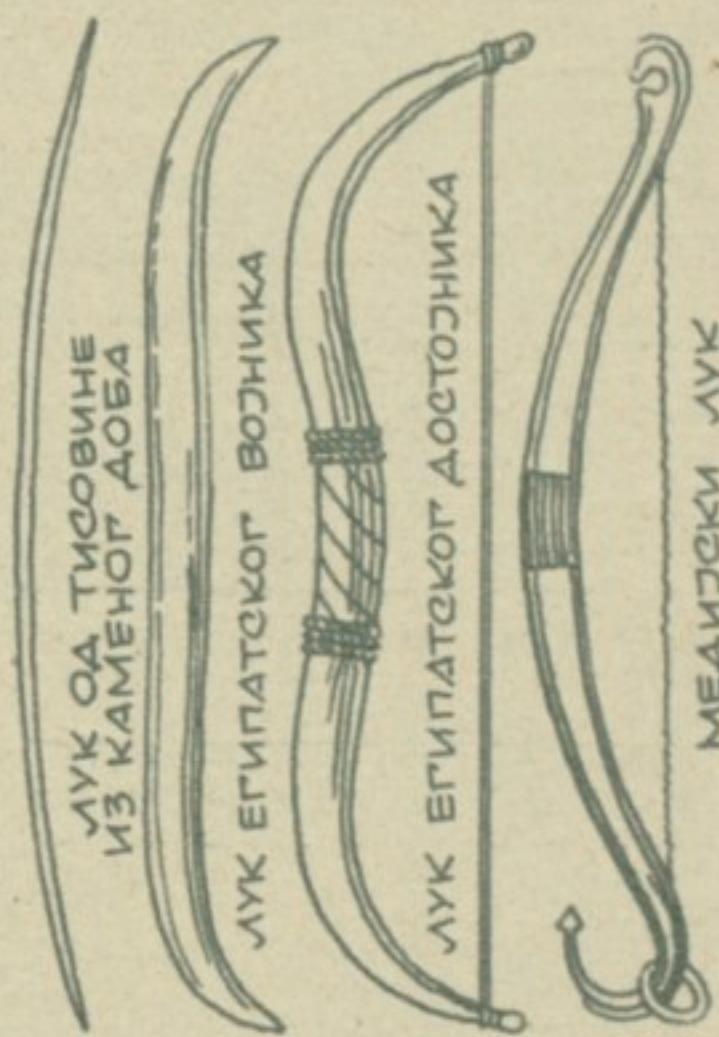
Данас се обични лукови мало употребљавају: њима се служе још једино старији стрелци, вероватно из сентименталних разлога. Да

нашњи лукови су изграђени углавном од стаклених влакана и дрвета. Ови лукови имају правију путању стреле и бољу прецизност и снагу, али је лук од добре тисовине и данас најбољи само ако се нађе у рукама правог стрелца. Да нашњи, модерни лукови су углавном искривљени на крајевима јер је такав лук обично еластичнији од оног „равног“.

Лук данас служи за спорт али код многих афричких и азијских народа још представља главно наоружање. Уколико су стреле отровне, ово оружје је ефикасније и од пушке. Данас су вероватно најбољи стрелци Вакамби у Кенији, у западној Африци. Они употребљавају отровне стреле.

Кад сам био у Кенији, сусрео сам много ових стрелаца и видео како рукују луком. Њихови лукови су израђени од дрвета које се зове „мутуба“, готово су прави и приликом нишања веома се мало увијају. Тетива је везана специјалним чвором који мора да се од

веже кад се лук попусти. Вакамби не праве засек на луку; кажу да лук не треба да буде увек једнако затегнут, већ према временским приликама. Пре упо-

ЕНГЛЕСКОМ ВЛАДАРУ ЕДВАРДУ II ИСПЛАТИЛО СЕ ШТО ЈЕ КУПИО ТАЈ- НУ ШКОТСКИХ ЛУКОВА

да стане отрова колико је потребно за лов дивљачи. Отров се маже испод шилка, све до доњег дела меѓала, који се углављује у бамбусову цев неколико сантиметара дубоко.

ОПАСНА ПРОБА

Вакамби на необичан начин испробавају деловање и јачину отрова којим су намазане стреле. Ловац за сече своју руку испод лакта и пусти да му у благом млазу цури крв према шаки. Кад крв стигне до шаке, додирне је отровном стрелом. Крв одмах поцрни и то црnilо почиње да се шири навише, према раници. Ловац, наравно, брзо очисти отровану крв пре него што отров стигне до ранице. По брзини којом се отров креће ловац закључује да ли је довољно јак.

Ловци полазе у лов на слонове у групама по седам или осам. Са собом носе лук и стреле, ножеве и секиру да могу слону да одсеку кљове. Сакрију се у грмље крај реке или неке локве где слонове долазе да пију воду и ту наложе ватру да угреју отров на стрелама јер је онда јачи. Неки се попну на дрвеће, неки потраже заклон у камењару. Кад увече слонове дођу на појило, гађају их стрелама. Ако имају срећу погоде и до петнаест слонova. Тек следећег јутра секу кљове оним слоновима који су се крушили крај воде, а затим одлазе да траже оне који су, погођени отровним стрелама, угинули касније. Обично им пти

це лешинари покажу пут до угинулог слона. Овакав по којој сигурно не би могао да се направи пушкама.

Вакамби праве отров од дрвета „мрку“ (*Aosanthura friesiorum*) које расте у вулканском пределу Кеније. Начин спремања отрова чувају као тајну и само је по некад, по скупу цену, продају ловцима из других племена.

Лов помоћу лука и стреле постао је у Сједињеним Америчким Државама толико популаран да се пре отварања праве ловачке сезоне, одређује време за лов стрелом. У Америци има око седам милиона стрелца; највише их је у Пенсилванији, Мичигену и Калифорнији. Међутим, многи ловци тврде да је ова врста лова на крупну дивљач веома окрутна јер животиња, погођена стрелом, не угине одмах. Лов са отровним стрелама је, наравно, забрањен.

Изгледа невероватно, али једна америчка јединица употребљава стрелце за рат у джунгли. Стреле имају специјални врх са експлозивом и ефикасно погађају резервоаре бензина и моторна возила и на удаљености од 200 метара. Конструкција овог вршка је патентирана!

Предност овог прастарог оружја у модерном рату са стоји се у његовој нечујности. Један стрелац може да за веома кратко време избаци двадесет стрела које сигурно погађају, а да нападнути не знају због чега је дошло до експлозије и одакле је дошао напад.

На тај начин, једно од најстаријих оружја постало је веома модерно.

Д. Маникс

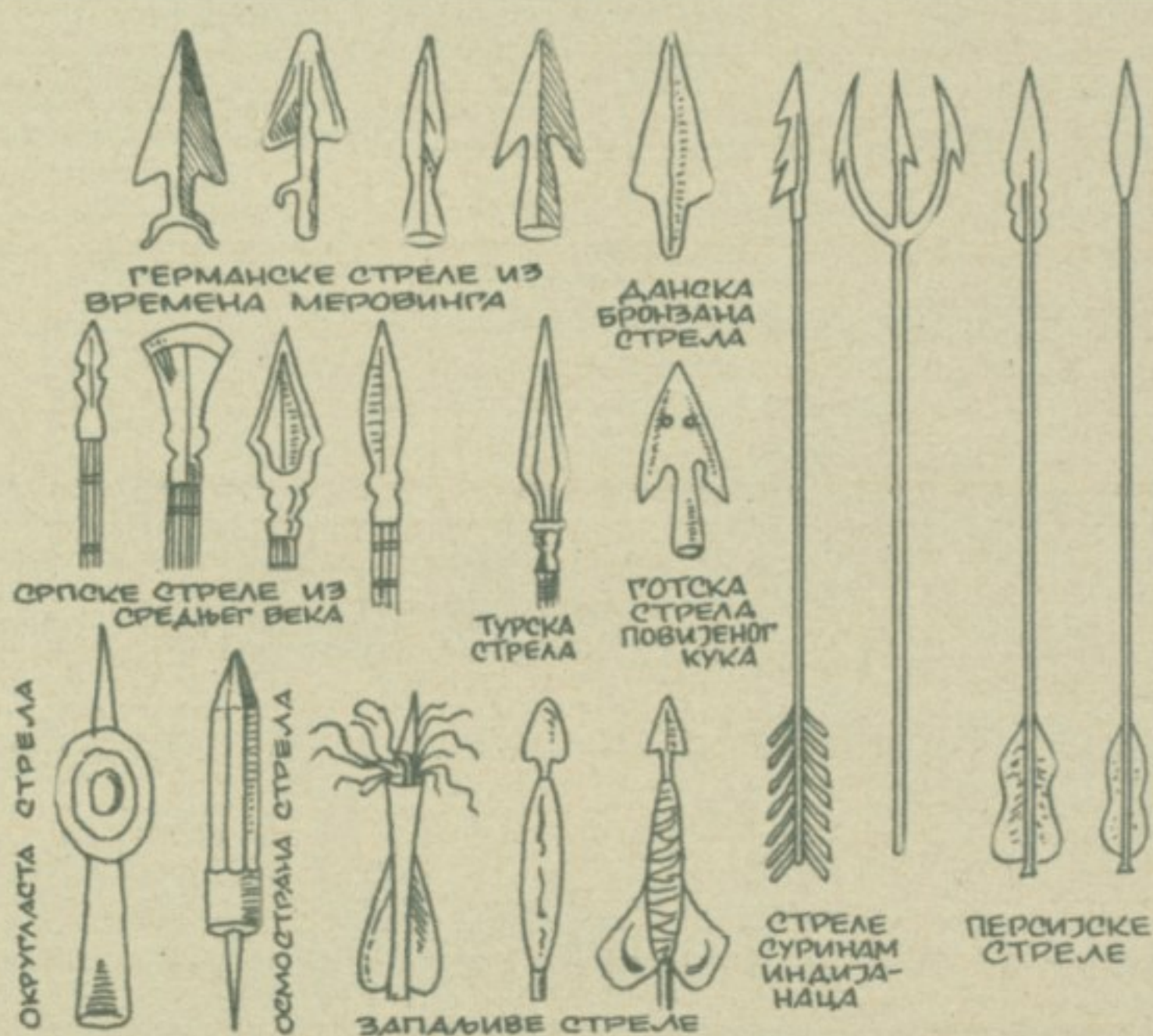
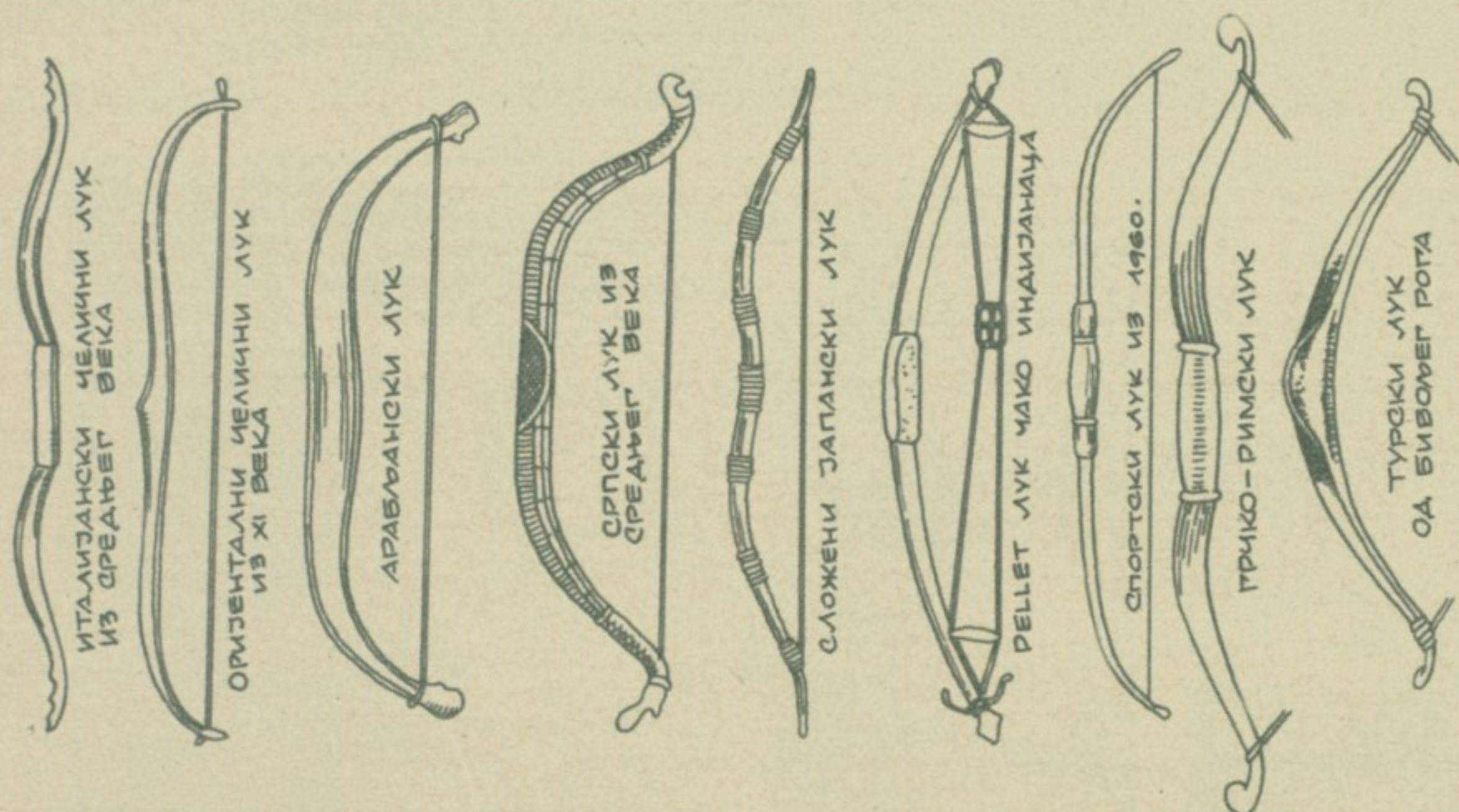
СТРЕЛА

требе лук се затегне, прислони уз уво и лагано одапне: стрелац по звуку зна да ли је затегнут како треба. Стреле су мајсторски начињене од бамбуса, дуже

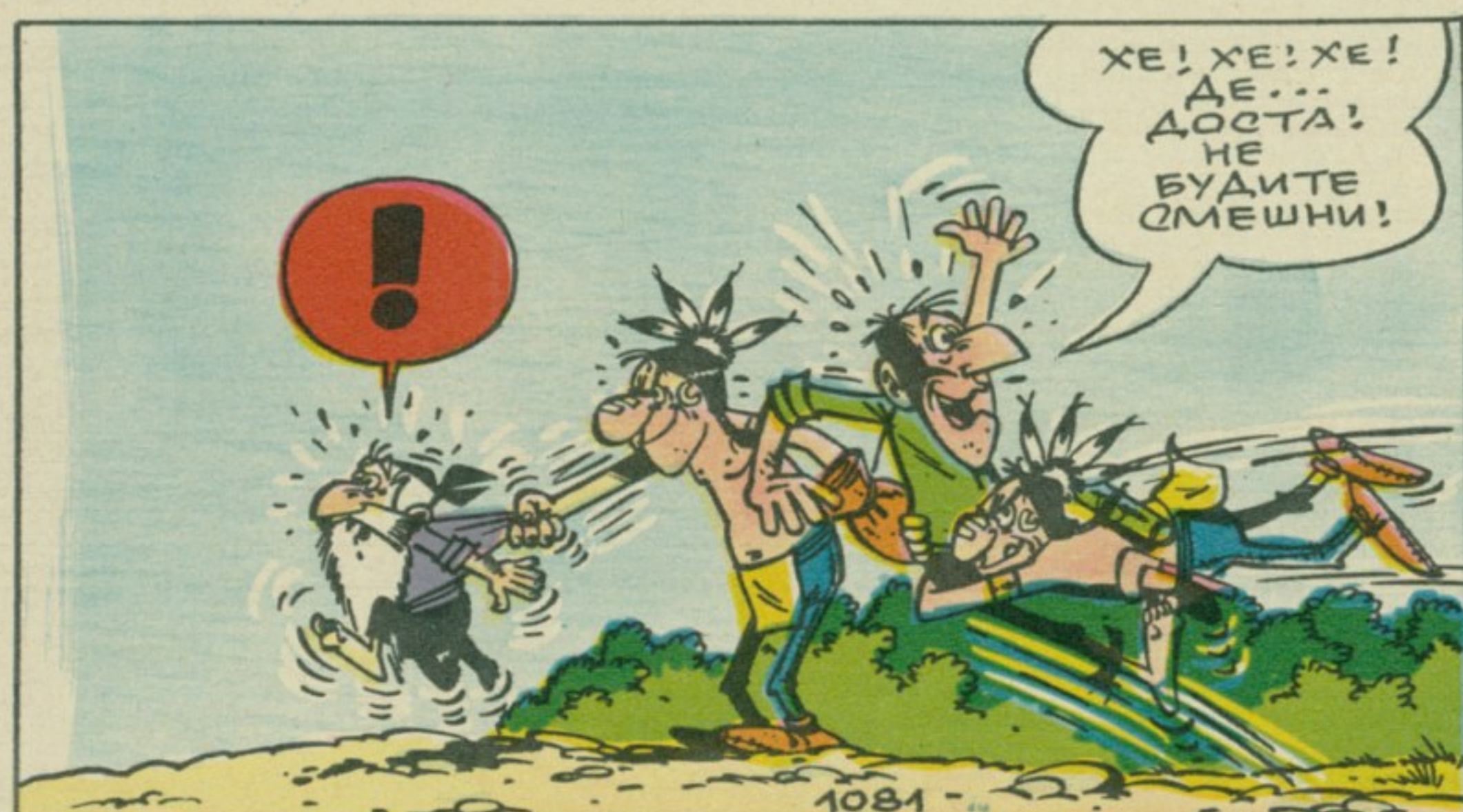
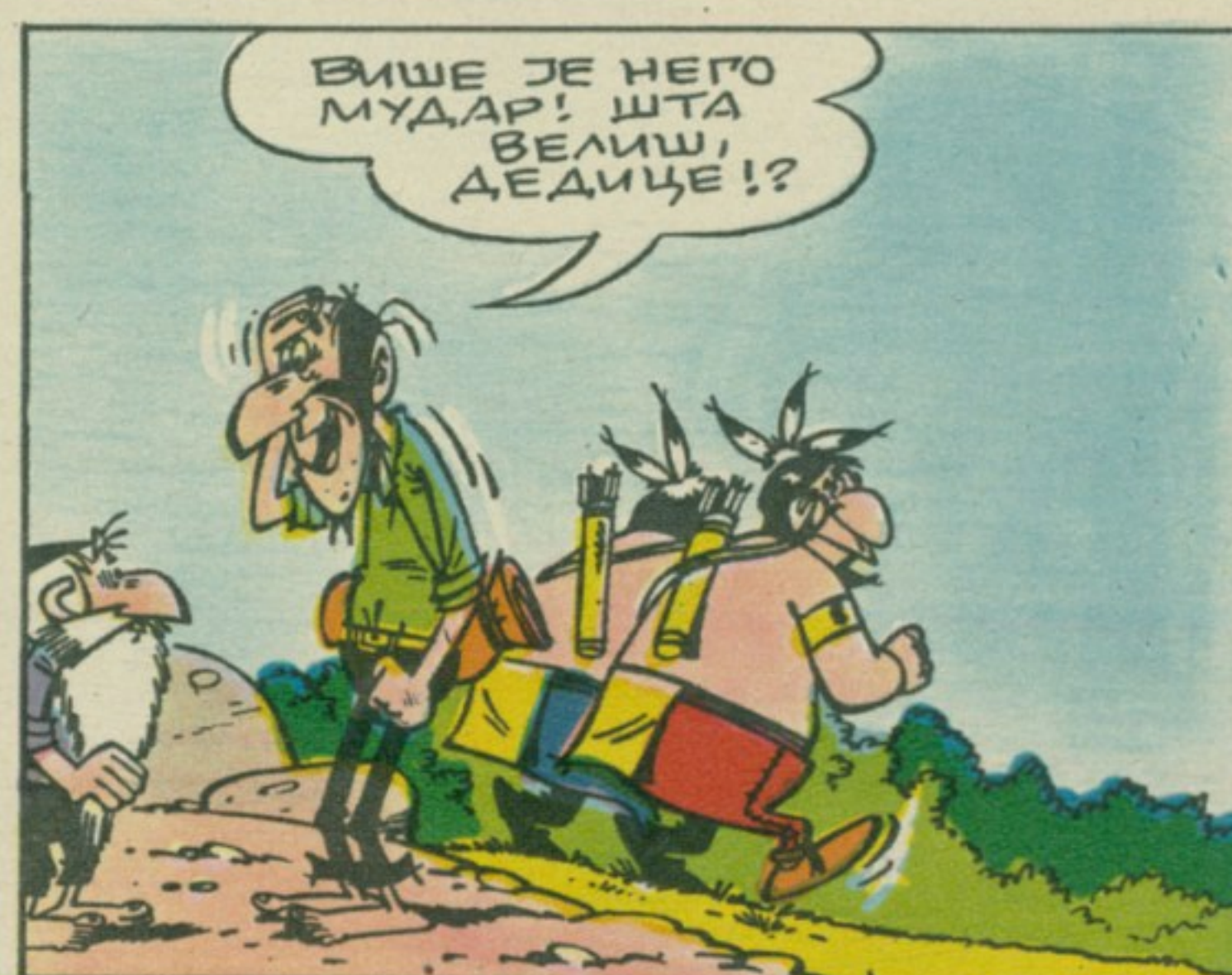
су од нормалних, а на крајевима су украшене орловим перјем, које је залепљено и везано опутом тањом од свиле.

Највештије је направљен

врх стреле, ручно урађен од кованог железа. Овај врх је дугачак око 15 сантиметара, дебео као игла за плетење. Сам врх није отрован јер на њега не може

ЦРНА БРАДА И ИНДИЈАНЦИ

ТРИ ЈАБУКЕ У ОКЕАНУ

**ПОРУЧНИК
ЏЕФЕРСОН
КОРСУМ БИО ЈЕ
НАЈМАЊИ И
НАЈЛАКШИ
ПИЛОТ
АМЕРИЧКЕ
МОРНАРИЦЕ,
АЛИ ИЗДРЖЉИВ
ЗА ТРОЈЦУ**

Када се ово догодило имао сам свега 55 килограма а ни са висином нисам стајао ништа боље. Увек сам се у строју истезао на прсте да не бих за читаву главу био мањи од претпоследњег. Једном ми је неки друг у шали рекао да сам велики као три јабуке кад се ставе једна на другу и од тада ми је остао надимак — Три јабуке.

Тог новембарског јутра узлетео сам са носача авиона „Ентерпрајз“ према непријатељским крстарицама које су опазили извиђачи. Убрзо сам их открио и напао. Откачио сам бомбу али, на жалост, пала је отприлике шест метара испред брода. Морао сам натраг у базу по нови товар.

Сад су ме упутили према транспортним бродовима који су пратили јапански конвој. Али, негде на висини од око 3.000 метара напала нас је група зера. Обрушио сам се према бродовима скоро вертикално док ми је један Јапанац био стално у репу. Успео сам да се приближим највећем броду из конвоја који је био крцат трупама. Откачио сам бомбу и резултат је био пун погодак али док сам се извлачио добио сам и сам пун погодак у мотор. Као да ми није било доста невоље један зери ме је напао с лева.

Падао сам према океану као камен. Нисам имао времена ни да употребим уређај за слетање. Учинило ми се да се и онај досадан зери загнурио за мном.

НАВИКЛИ НА ЉУДСКО МЕСО

Прво чега се сећам било је да сам у води до колена. Ослободио сам свој појас за спасавање и изашао на крило. Радиста Хипсан већ је извукао гумени чамац и спремао се да га напумпа.

— Јеси ли луд! — довикнуо сам му. — Јапанци ће нас одмах открити и засути ватром!

Нос авиона почео је да тоне и повукао за собом чамац. Нас двојица једва смо стигли да се испетљамо и активирамо уређај за аутоматско надување појаса за спасавање.

Једина утеха овог часа био је пожар на јапанском броду који се одавде лепо видео и пет других светлих тачака на хоризонту, пет бродова који су горели. Хипсан није нимало уживао у овом приказу, ничим нисам могао да га одвратим да не мисли на морске псе.

— Знаш ли да су они толико навикли на људско месо у овим водама док је трајала битка за Гвадалканал да сад ништа друго неће ни да једу? — понављао је упорно

као да не постоји ништа друго о чему се може причати. Покушао сам да га охрабрим:

— Док смо се спуштали, опазих сам једно острво. Сигурно ћемо стићи до њега! — Помогао сам му да скине ципеле, опасач и панталоне. Следећих пет часова пливали смо и пливали у правцу острва која су, по моме, била удаљена око 40 км. Хипсан се брзо замарао, па сам морао да га сачекујем.

ТО СУ ЈАПАНЦИ!

Око поноћи ишчезле су звезде, последња могућност за оријентацију на овој бескрајној воденој пустињи. Хипсан је хтео да пливамо низ ветар јер је лакше а ја сам тражио да наставимо ка југу. У пет ујутру показало се да сам имао право: кад се разишла прва јутарња магла, угледали смо нејасне контуре неког острва. Изгледало је као огроман талас пред нама. Нама поставили смо удвострученом снагом.

Нисмо били удаљени од обале више од 200 метара кад су се наједном дигли таласи.

— Иди ти и доведи помоћ, ја да

ље не могу — довикнуо ми је Хипсан.

— Хајде, немој да лунаш! — тобоже сам се наљутио али ми је било јасно да је он готов. Наставили смо да пливамо заједно али сам имао утисак да се не померамо ни за сантиметар. Окренуо сам се и позвао Хипсана. Био је толико исцрпљен да ми ништа није ни одговорио. Наставио сам сам што сам брже могао. Ускоро сам већ могао да приметим дим који се вио из домородачких колиба. Али управо тада као да сам стао. Узалуд сам замаривао, струја ме је носила све даље од обале. Од Хипсана ни трага...

Ако до сутра ујутру не стигнем до копна, размишљао сам, никад нећу ни стићи. Загнурио сам главу не бих ли се колико-толико повратио, али од тога је било само још горе, вода ми је продрла у нос, грло и уши. Губио сам свест два или три пута. Почео сам да говорим наглас да бих растерао страх...

Око 4 ујутру заспао сам тврдим сном. Пробудио сам се од зиме. Требало ми је времена да схватим где се налазим. Поново спазих острво, али био сам немощан против струје. Уз то опкољавала су ме читава јата риба. Једна ми се увукла испод појаса за спасавање и од тог хладног додира дигла ми се коса на глави: мислио сам да је морски пас. Срећом, захватила ме је нова струја и понела према једној лагуни. Опет сам угледао дим из колиба али то није било све: лепо сам могао да распознам људе поред њих у униформама јапанских војника.

Зар да после 50 часова пливања изађем иза копна да бих пао у руке Јапанцима? Не, наставићу даље па шта буде.

ПРОПАСТ ЈЕ БЛИЗУ

Лице ми је било у пликовима а очи скоро сасвим затворене. Пливао сам без прекида до 7 увече. Ноћ се лагано спуштала и киша је почела да пада. Ово је једино задовољство откако сам оборен.

Пробудио сам се следећег дана око 10 часова. Очи као да су ми биле туткалом залепљене. Једва сам успео да их отворим. Најзад је искрсла једна повољна околност, ветар ме је носио ка неком острву. Ваљда ћу на копно стићи пре мрака. Ово је била моја трећа ноћ на мору. Пливао сам последњом снагом јер већ пуна три дана нисам ништа јео ни пио. Једино што сам знао било је да је пропаст близу.

Негде око 7 увече нашао сам се на 150 метара од циља. Под ногама одједном осетих нешто оштро као да сам излетео на ножеве — подводни гребени! Настави сам пола пливајући пола ходајући док су ми оштри врхови парали руке и ноге. На педесетак метара од обале почињао је плићак. Морао сам да ходам. Падао сам, и настављао четворonoшки и најзад — копно после 73 часа проведена у води!

Отпузах неколико метара од обале и легах. Недалеко угледах барицу заосталу вероватно од кише која је падала тог дана до подне. Бауљајући, рамена су ми била као од олова а ноге у ранама, довукао сам се до барице и слатко се напио воде. Цвоктао сам од зиме али ми то није падало гешко, знао сам да настаје нови дан и да ће бити топло.

☆☆☆

Пробудили су ме звуци домородаца. Потражио сам своја пилотска документа и показао им. Ставили су ме на носилку и однели до најближег села...

После неколико дана један наш авион спустио се у близини села.

— Три јабуке! — повикао је радосно Худјевуд, друг из ескадриле идући ми у сусрет. — Ми те већ и прежалили а теби, како видим, није лоше. — Имао је и зашто да ми завиди: седео сам на обали са поглавицом док су око нас играле девојке уз музику једине једине плоче која се ко зна како сачувала овде још из прошлог рата.

О овим мојим доживљајима снимљен је касније филм који је имао много успеха.

Џеферсон Корсум

Пун погодак! Падао сам према води као камен. Нисам имао времена ни да употребим уређај за слетање. Изгледа да се и онај досадни зери загнурио за мном.

ПОЛ ТЕМП ПРОТИВ

БРИСАЧА

У ЛОНДОНСКОМ СУДУ
ОД БЕЈЛИ СУДИЈА
ЕДИСОТ...

ВАС
ТРОЈИЦА
ОРГАНИЗОВАЛИ
СТЕ ЧИТАВ
НИЗ ЗЛОЧИНА
У ГРАДУ...

... ЗА ВАС ЉУДСКИ
ЖИВОТИ НЕ ПРЕД-
СТАВЉАЈУ
НИШТА!

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕСУДЕ...

... У КРАТКО, ВИ СТЕ
НЕПРИЈАТЕЉИ
ДРУШТВА И
ЗАТО ВАС
ОСУЂУЈЕМ
НА...

... ПО ПЕТ-
НАЕСТ ГО-
ДИНА РО-
БИЈЕ...
АААХ!

ШТА СЕ
ДОГОДИ-
ЛО?

СРЧАНИ
НАПАД,
ЧИНИ
МИ СЕ!

СУДИЈА СЕ
ОНЕСВЕ-
СТИО...

ЈАДНИ ЕДИСОТ... НИ-
САМ ЗНАО
ДА ЈЕ
ИМАО СЛА-
БО СРЦЕ!
СЛАБО
СРЦЕ?!
ПОГЛЕДАЈ-
ТЕ... КРВ...
ОН ЈЕ УБИ-
ЈЕН!

ТЕ ВЕЧЕРИ...

ГЛЕ... ГЛЕ...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
КРЕНУ-
ЛО!

СУДИЈА
УБИЈЕН У
СУДНИЦИ

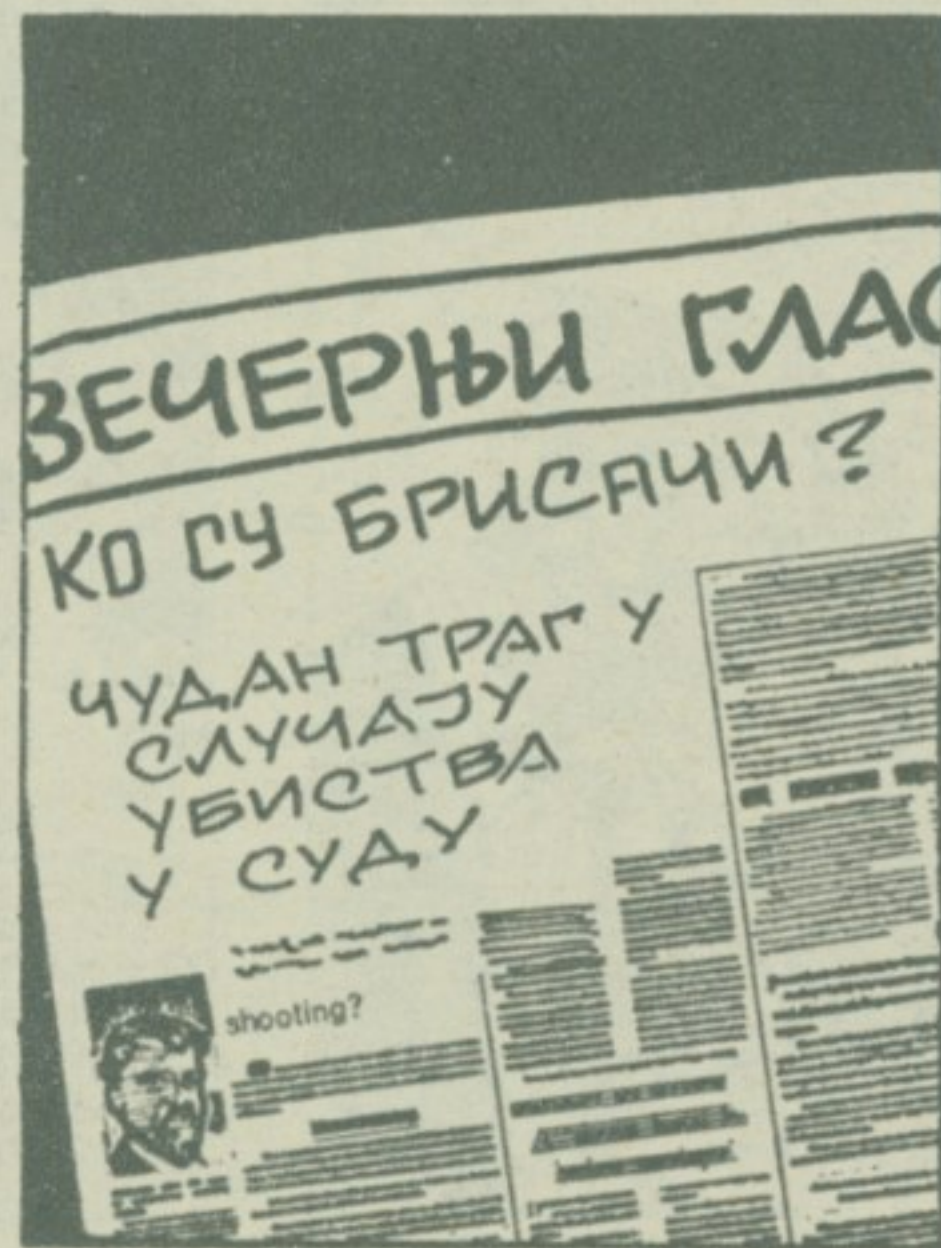
ДРУГИ
СПРАТ

МАЈИХАРД
И
КОМПАНИЈА

ПА, ГОСПОДО...
АКО СТЕ СВИ ТУ
... САСТАНАК МО-
ЖЕ ДА ПОЧНЕ!

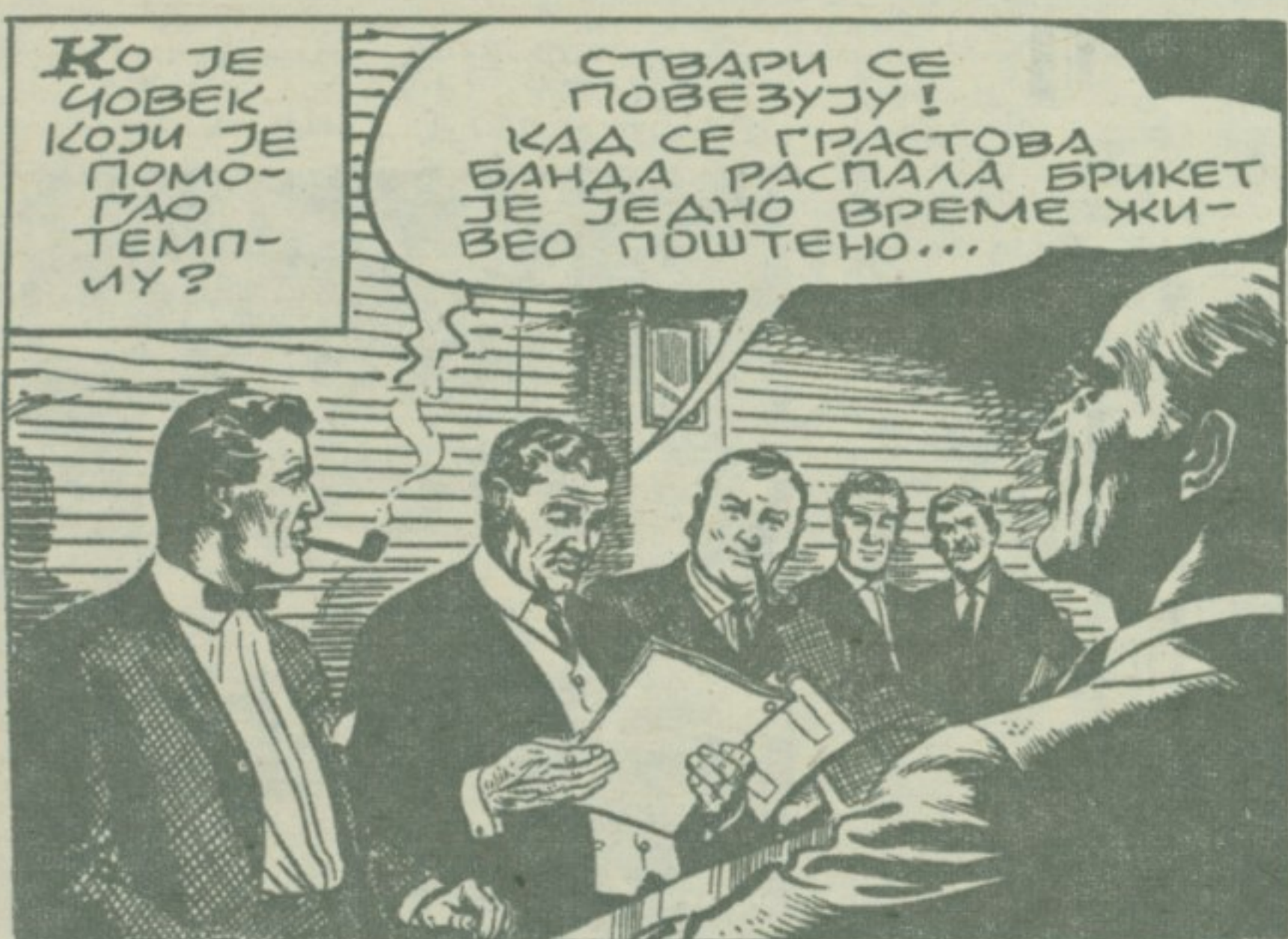

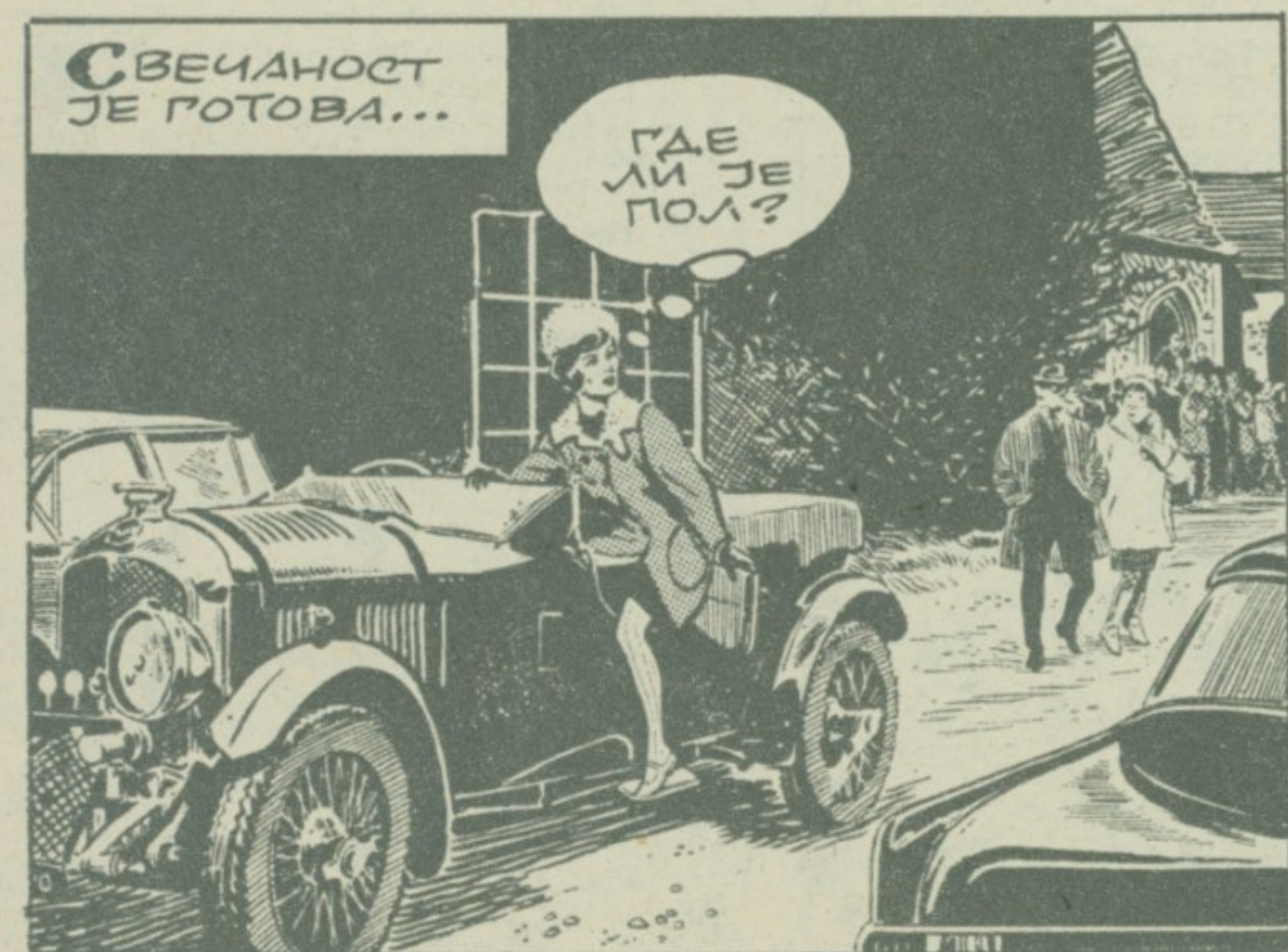

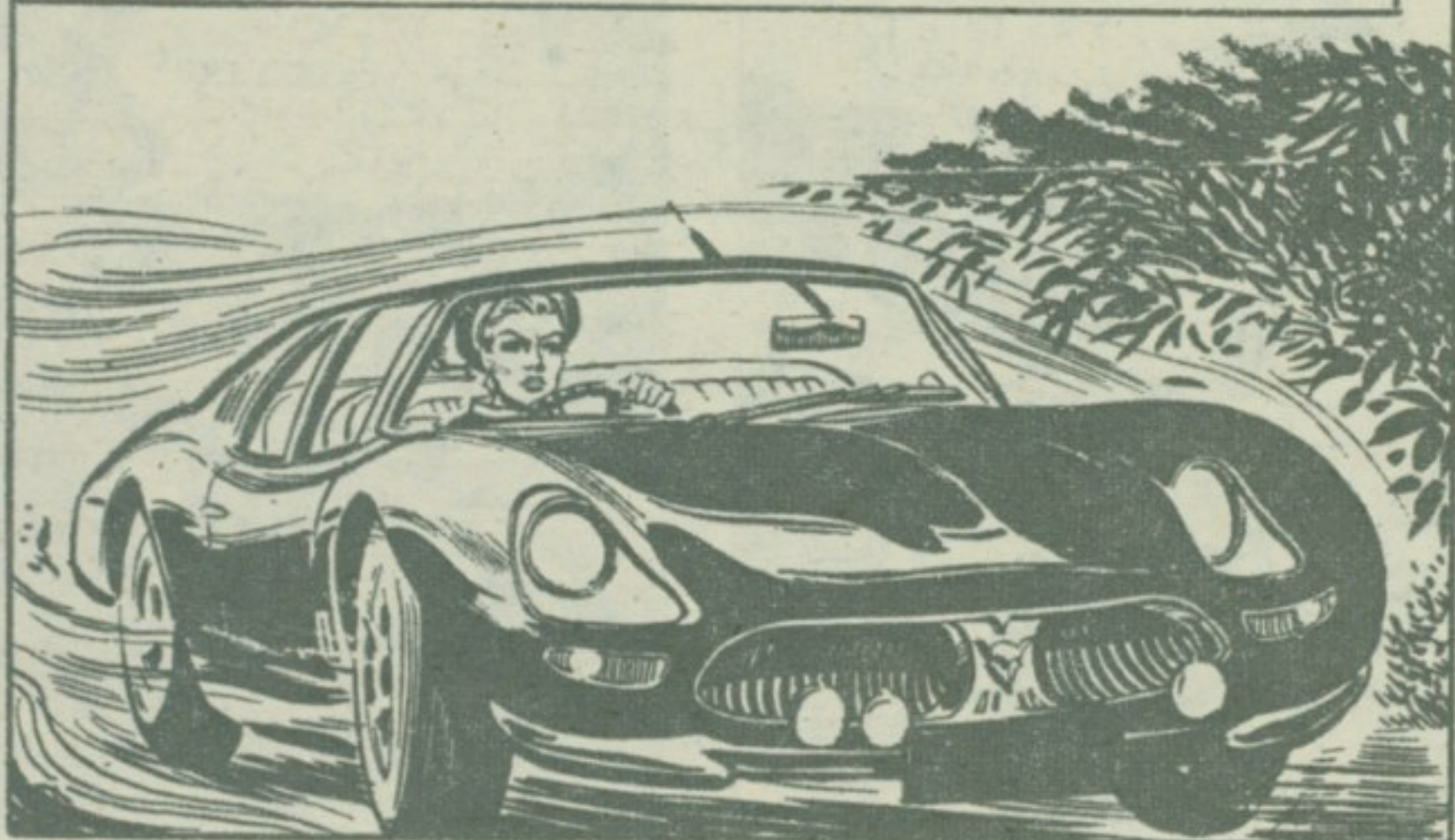

НАЗАД СУ СЕ ПОЈАВИЛА И КОЛА
МАРИЈЕ ХАРВЕЈ, ПРЕДСЕДНИКА
ФИРМЕ МАЈНХАРД...

ЕВО И ЊЕ,
ВОСПЕР! ОНА ЈЕ
БРИСАЧ БРОЈ 1!
ИЗГЛЕДА БЕСНА
КО ЛАВИЦА!

СВА
КОЛА
НЕКА КРЕНУ
ПРЕМА ШКОЛИ!
ОПРЕЗНО... СИГУРНО
СУ НАОРУЖАНИ!

"ШЕФИЦА"
ЈЕ
ОДМАХ
ОСУЛА
ПАЉБУ...

ШТА ОВО, ДО ЂАВОЛА,
ТРЕБА ДА ЗНАЧИ?
КО ТО ЗАХТЕВА
МОЈУ ОСТАВКУ?

НИКО! МИ СМО
ОД ВАС ДОБИЛИ
ТЕЛЕГРАМЕ СА
ОБАВЕШТЕЊЕМ
О ИЗВАНРЕДНОМ
САСТАНКУ...

ОВО ЈЕ
ПРЕВИШЕ!
ЗОВЕТЕ НАС НА
САСТАНАК... А
ОВДЕ СВЕ
ВРВИ ОД
ПОЛИЦА-
ЈАЦА!

ШТА
КА-
ЖЕШ
?!

МАРИЈА
ЈЕ
БРЗО
СХВАТИЛА
СИТУА-
ЦИЈУ...

ГОСПОДО, ОВО ЈЕ КЛОПКА!

БРЗО СВАК У
СВОЈА КОЛА...
КРЕНИТЕ НА РАЗНЕ
СТРАНЕ!

ПРЕКАСНО,
МАДАМ! ПОЛИ-
ЦИЈА СТИЖЕ!

НАСТАЛА
ЈЕ
СТРАХОВИ-
ТА
ГУЖВА...

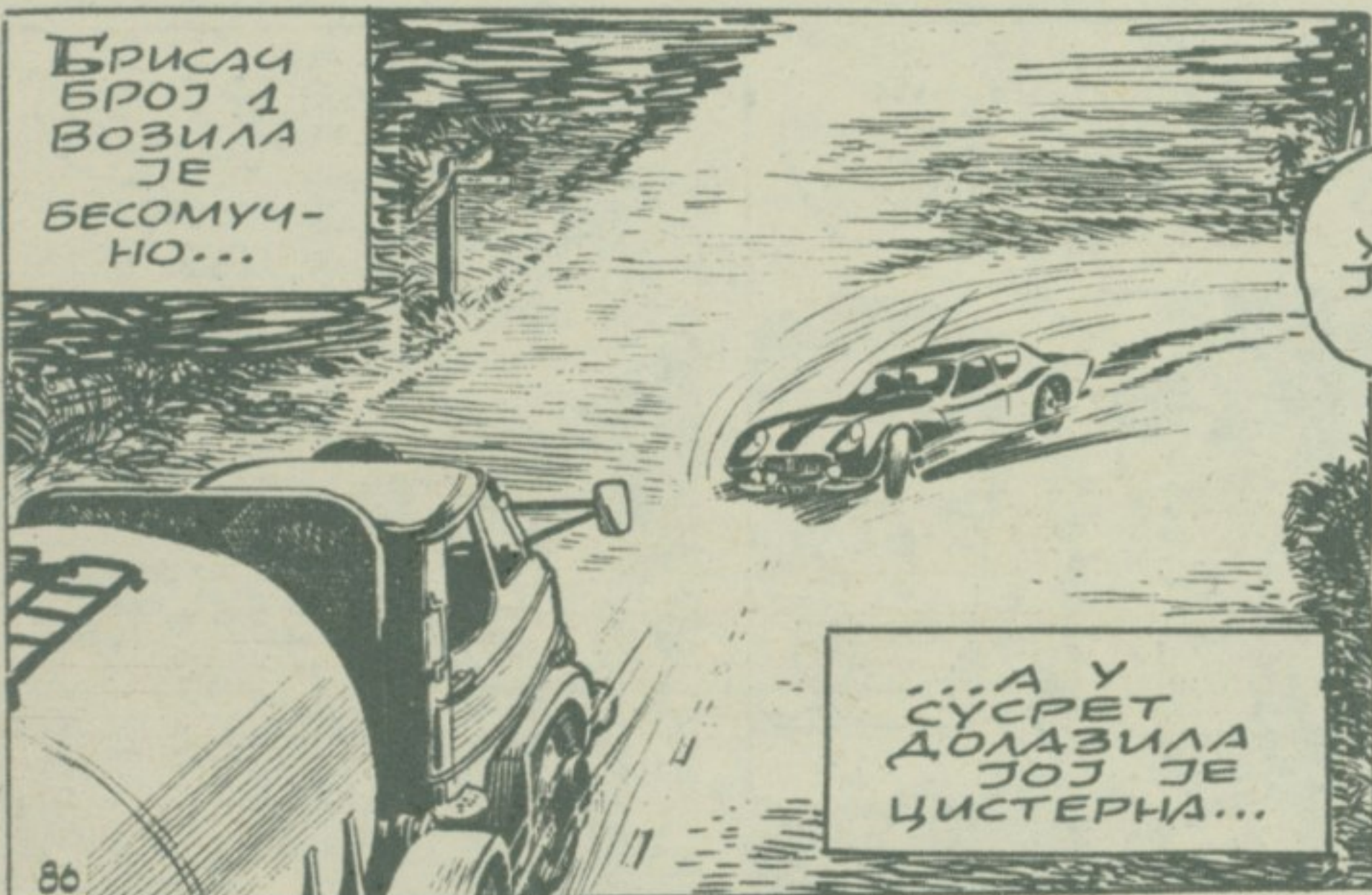
МЕНЕ
НЕКЕТЕ
УХВАТИ-
ТИ!

ОХ... НЕ,
МАДАМ!
НЕКЕТЕ
НИ ВИ
УМАКИ!

ХЕЈ, СТИВ!
ЧЕКАЈ
МЕ!

МИЦК

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
НОВА ЕПИЗОДА СТРИПА

»ТАЈАНСТВЕНИ ШЕСТИ РАЗРЕД«

СКАНДАЛ на ТЕЛЕВИЗИЈИ

ВЕСНА ЈЕ УПРОПАСТИЛА ЈЕДНУ ТВ ДРАМУ НА ПРВОМ ПРОГРАМУ И ТИМЕ СЕ НЕСЛАВНО ПРОСЛАВИЛА. САД ЈЕ АНГАЖОВАО ДРУГИ ПРОГРАМ (ЗА ИНАТ ПРВОМ?) О ТОМЕ ОТАЦ НЕ ЗНА НИШТА, АЛИ ЈЕДАН НОВИНАР ЈЕ ДОШАО ДА ИНТЕРВЈУИШЕ ВЕСНУ...

...О ТОМЕ НИ РЕЧИ.

БЕЗ БРИГЕ, КУТАЉУ КАО РИБА!

НЕ БРИНИ!

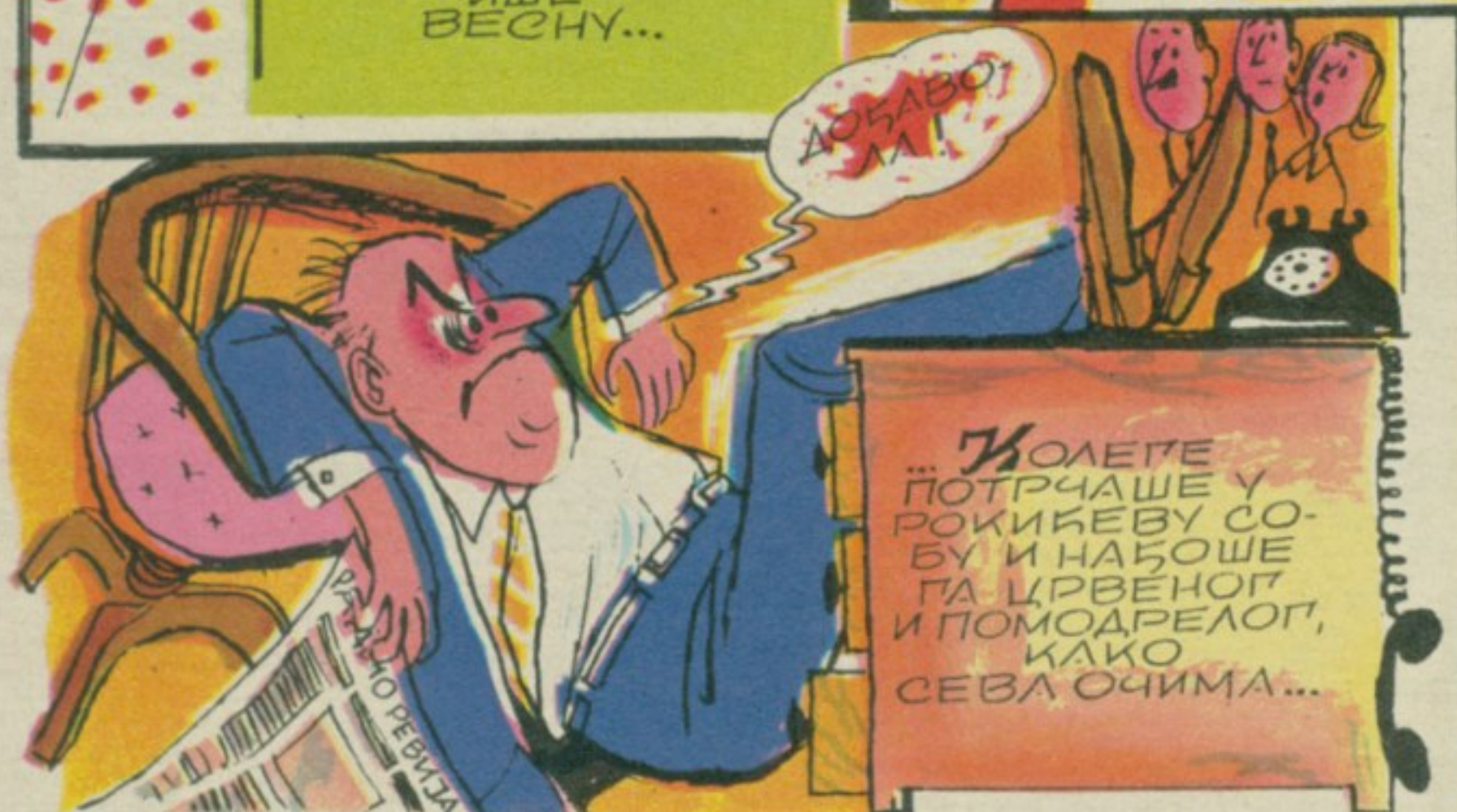
ДОВИЈЕЊА И ДРЖИТЕ РЕЧ!

СЛЕДЕКЕГ ДАНА У РОКИЊЕВОМ ПРЕДУЗЕЊУ...

АЈАО!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ДОБАВО...

КОЛЕТЕ ПОТРЧАШЕ У РОКИЊЕВУ СОБУ И НАБОШЕ ГА ЦРВЕНОГ И ПОМОДРЕЛОГ, КАКО СЕВА ОЧИМА...

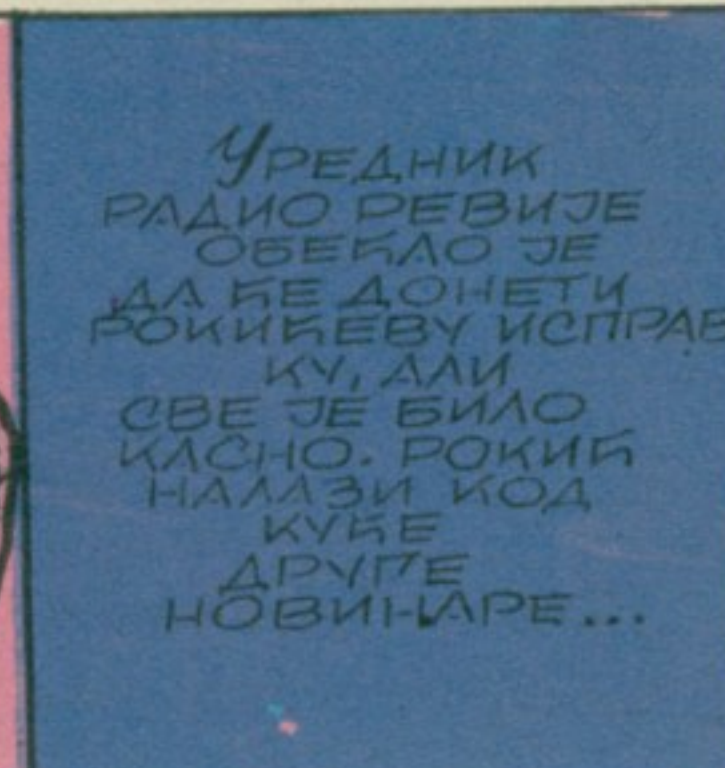
НОВИНЕ СУ ДОНЕЛЕ РАЗГОВОР ВЕСНЕ СА НОВИНАРОМ ОЊЕНИМ ПЕРИПЕТИЈАМА НАТВ, ПЛЧАК И ОТОТРАФИЈУ РОКИЊА.

ХИТНО У РЕДАКЦИЈУ РАДИО РЕВИЈЕ!

...АКО НЕ ДЕМАНТУЈЕТЕ ОВУ ВЕСТ, ТУЖИЋУ ВАС!

УРЕДНИК РАДИО РЕВИЈЕ ОБЕКАО ЈЕ ДА НЕ ДОНЕТИ РОКИЊЕВУ ИСПРАВКУ, АЛИ СВЕ ЈЕ БИЛО КАСНО. РОКИЊА НАЛАЗИ КОД КУЋЕ ДРУГЕ НОВИНАРЕ...

УОФ!

ЈЕДАН ФОТОС?

О, ЕВО ИОЦА МАЛЕ ЗВЕЗДЕ! КАЖИТЕ НАМ ДА ЛИ СТЕ ЗАДОВОЉНИ ВЕСНИМ УСПЕХОМ?

О, ДА! ЛУД САМ ОД СРЕЋЕ! МАРШ НАПОРЕ!

ДОБИ... ДА НАС ДВОЈЕ ПОРАЗГОВАРАМО!

МАЛЕ СУ ТЕШКЕ РЕЧИ. БИЛО ЈЕ НА ЖАЛОСТ, И БАТИ НА...

ПОСЛЕ БУРЕ МАМА СЕ УМЕШАЛА...

НЕ ЗНАМ, ДОБРИВОЈЕ, ДА ЛИ ЈЕ ВАСПИТНО ДА ЈЕ БИЈЕШ! ОНА ЈЕ ВЕЋ ВЕЛИКА...

ЗНАМ! АЛИ ОДАВНО ЈЕ ТО ЗАСЛУЖИЛА!

А ХОБЕШ ЛИ ЈЕ ИПАК ПУСТИТИ НА ДРУГИ ПРОГРАМ?

НИКАД! КАЖИ ДА ЗВОГ БОЛЕСТИ НЕЋЕ УЧЕШТВОВАТИ!

ВЕСНА ЈЕ, КАО И ОБИЧНО, ПРИСЛУШИВАЛА РАЗГОВОР РОДИТЕЉА. И ЗАИСТА ДОБИЛА ТЕМПЕРАТУРУ.

БАЈКЕ СВИХ НАРОДА СВЕТА

БАЈКЕ СЕВЕРНИХ ИНДИЈАНАЦА
1

ИРСКЕ БАЈКЕ
2

ИТАЛИЈАНСКЕ БАЈКЕ
3

ФРАНЦУСКЕ БАЈКЕ
4

ЕНГЛЕСКЕ БАЈКЕ
5

НЕМАЧКЕ БАЈКЕ
6

БЕЛО РУСКЕ БАЈКЕ
7

МАРОКАНСКЕ БАЈКЕ
12

ЕТИОПСКЕ БАЈКЕ
17

БАЈКЕ СА МАДАГАСКАРА
19

БАЈКЕ ЈУГА АФРИКЕ
21

NORVEŠKE BAJKE
8

ESTONSKЕ BAJKE
9

FINSKE BAJKE
15

MONGOLSKЕ BAJKE
14

KOREJSKE BAJKE
16

DANSKE BAJKE
22

ŠVEDSKE BAJKE
23

LETONSKЕ BAJKE
24

UZBEKI STANSKE BAJKE
25

UKRAJINSKE BAJKE
26

KAZAKSKE BAJKE
27

RUŠKE BAJKE
28

URALSKE BAJKE
29

KAVKASKЕ BAJKE
30

SUDANSKE BAJKE
31

AMIRIKESKE BAJKE
32

БАЈКЕ СА АЛАСКЕ
11

БАЈКЕ АМЕРИЧКИХ ЦРНАЦА
13

БАЈКЕ ДОСЕЉЕНИКА САД
18

ИСЛАНДСКЕ БАЈКЕ
20

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
»НАРОДНА КЊИГА«

даје специјалан попуст читаоцима ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА за књиге библиотеке „БИСЕРИ“: уместо продајне цене од 350 динара за 32 књиге платићете поштару кад их донесе 224 динара, или 7 динара за сваку књигу. За готово можете поручити најмање 3 књиге. На отплату можете поручити само комплет од 32 књиге по цени од 300 динара у 10 месечних рата по 30 динара. Прву рату платићете кад вам донесу књиге (поузећем). Попунити наруџбеницу и пошаљите на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 Београд, Шафарикова 11.

ИП „НАРОДНА КЊИГА“
11001 Београд, Шафарикова 11

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:

- ЗА ГОТОВО:** БАЈКЕ под бројем: _____ по цени од 7 дин. Укупан износ од _____ динара платићу поштару кад ми донесе књиге.
- КОМПЛЕТ БАЈКИ** по цени од 300 динара у 10 месечних рата. Прву рату 30. дин. платићу поштару кад ми донесе књиге.

_____ (Купац)

_____ (Пошт. број и место)

_____ (Улица и број)

_____ (Датум)

_____ (Потпис)

БАЈКЕ свих народа света упознаће вас са обичајима, патњама и победама народа свих континената. Народна машта испрела је свет добрих и храбрих — који увек побеђује и свет злих — који бивају кажњени.

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ЈОШ ВРШИМО
АНАЛИЗЕ!
НЕСУМИЊИВО
ЈЕ ТО
БИЉНА
МАТЕ-
РИЈА...

У
КОСМИЧ-
КОМ
БРОДУ У
СТАЊУ
НЕКОГ
СНА...

ТО... ТО
ИЗГЛЕДА
ПОСТАЈЕ
ВЕЌЕ
ЗАРКО-
ВЕ!

ВЕРОВАТНО
ОЖИВЉАВА
У НАШОЈ
АТМО-
СВЕРИ!

МИСЛИМ ДА ГА ТРЕБА
ПОНОВО ЗАПЕЧАТИТИ...
ДОК НЕ ВИДИМО КА-
КО ЋЕ СЕ РАЗВИ-
ЈАТИ!

БЕЛЕЖИ,
ДЕЈЛ!
ЈОШ
ЈАМ
НЕШТО
ЗАПА-
ЗИО!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ БРОД
ИМАО САМО ЈЕДНОГ
ЧЛАНА ПОСЛЕДЕ КО-
ЈИ ЈЕ СТРАДАО
КАД ЈЕ БРОД
НАПАДНУТ!

ИСПОД СВАКЕ ПОЛИ-
ЦЕ С ТОВАРОМ НАЛА-
ЗИ СЕ ТРАП! ЗАДАТАК
БРОДА ЈЕ БИО ДА
ИЗБАЦИ ОВЕ НЕО-
БИЧНЕ ЦИГЛЕ!

САМО
ГДЕ... И
ЗАШ-
ТО??!

ДА! ТО
РАСТЕ!
ГОСПОДО,
МОРАТЕ
НАПУС-
ТИТИ
ОДАЈУ...

... ДА БИХ МОГАО
ДА ПРЕДУЗЕМ
МЕРЕ
ПРЕДОСТРОЖ-
НОСТИ!

ШТО ЈЕ
ТОЛИКО
ЗАБРИНУТ!?
ПА ТО ЈЕ
САМО БИЉНА
МАТЕРИЈА!

ДОКТОРЕ
ЗАРКОВ!
ПОГЛЕДАЈТЕ!
ПА ТО
ПУШТА
ИЗДАНКЕ!

ОДАЈУ
МОРАМО
ХЕРМЕ-
ТИЧКИ
ЗАТВОРИ-
ТИ!

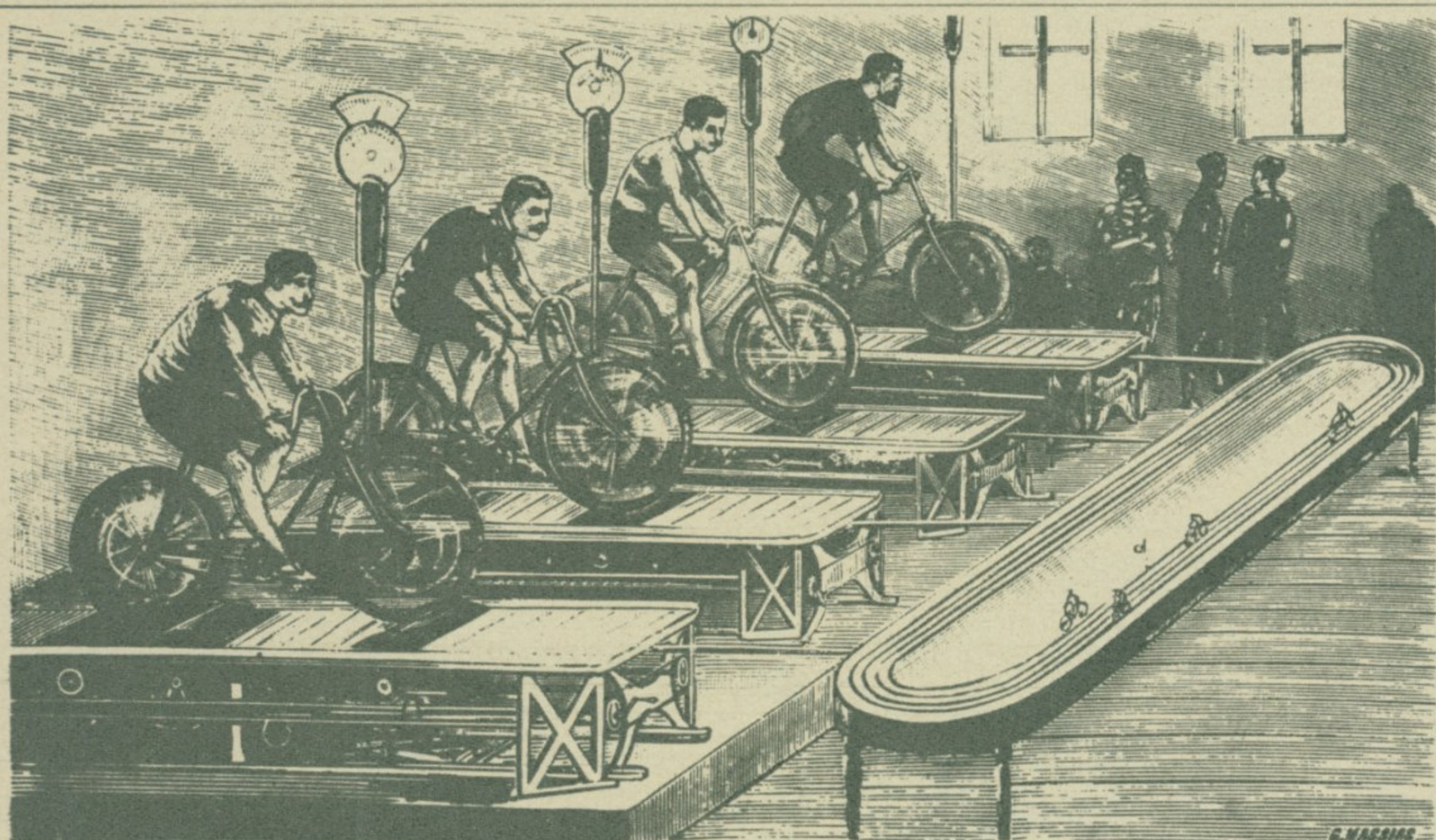

И ДРЖАЉЕМО ЈЕ
У СТРОГОМ КАРАНТИ-
НУ... ДОК СВЕ АНА-
ЛИЗЕ НЕ БУДУ
ГОТОВЕ!

СРЕКОМ, КЛИ-
ЈАЊЕ СМО ПРИ-
МЕТИЛИ ПРЕ
НО ШТО СЕ
РАШИРИЛА...

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: НАРЕЋЕЊЕ ЗА ПОВРАТАК!

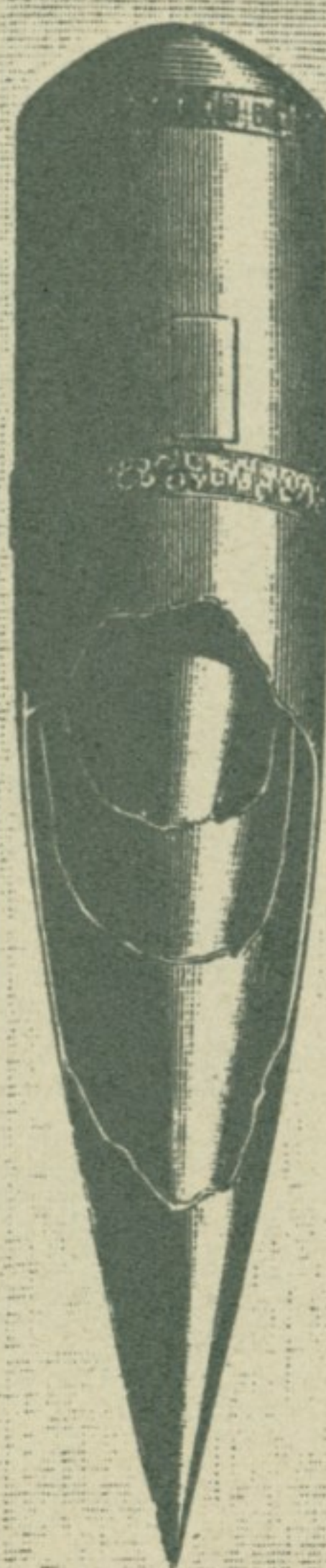

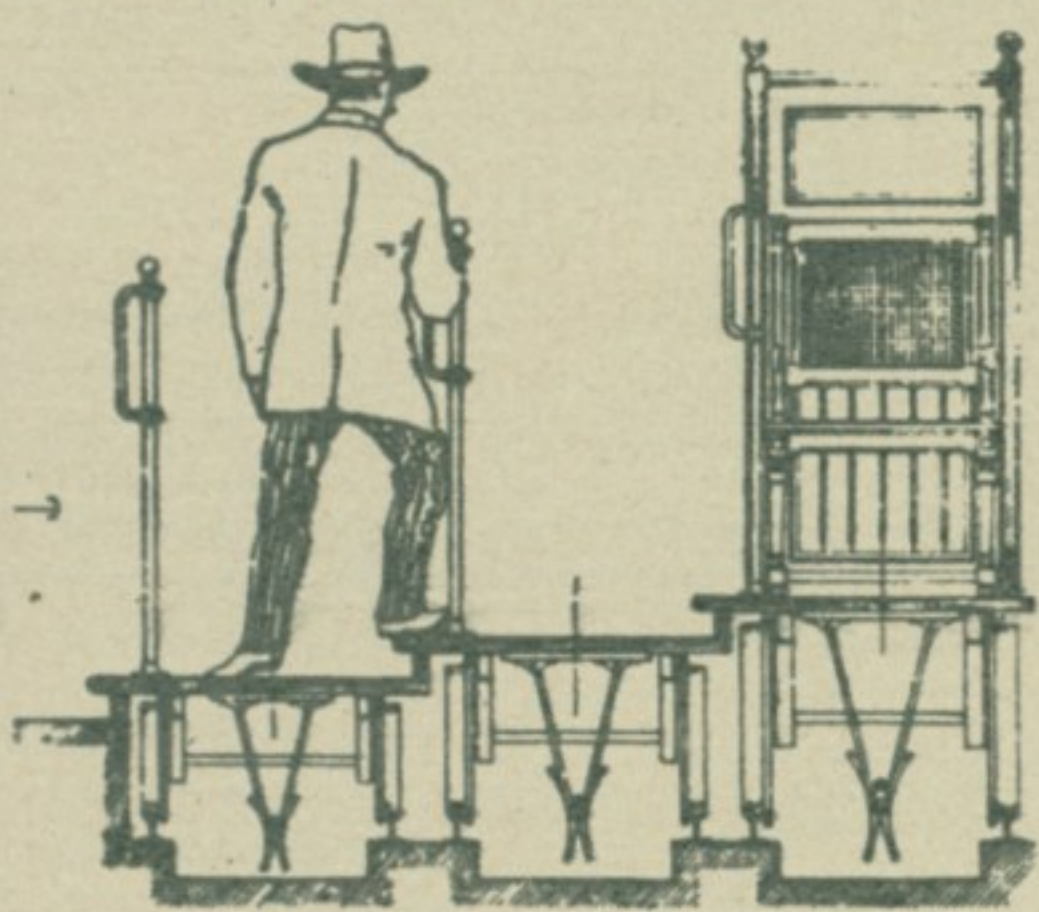
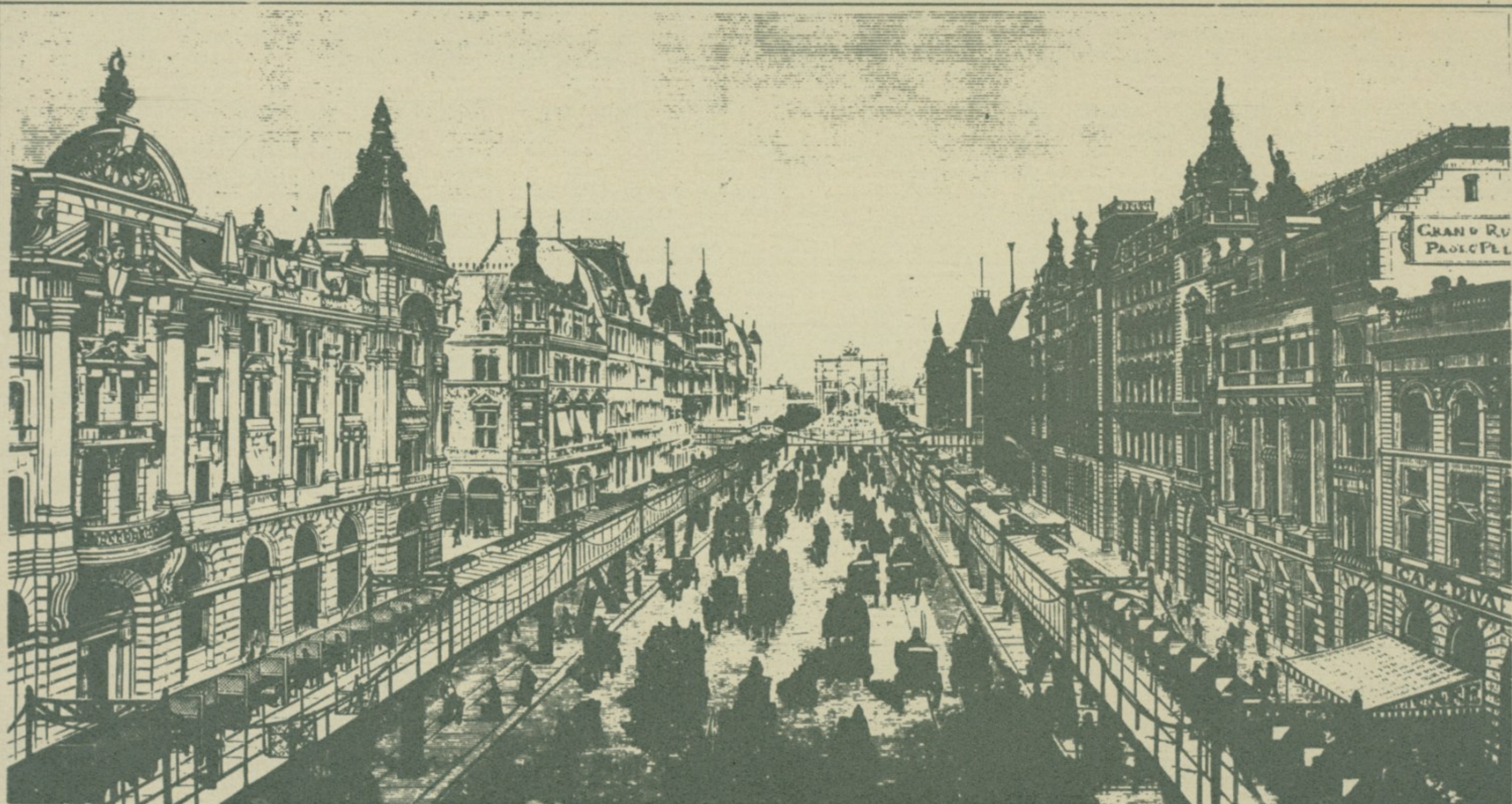
ЦИКЛОДРОМ

У Паризу је зиме 1897. главна атракција циклодром — изум г. Гињара — отворен у булевару Монмартр 14. Сада бициклисти могу да се такмиче на покривеној писти упркос рђавом времену. У три учествују 4 такмичара који се не мичу с места. Испод задњег точка сваког бицикла је ваљак повезан с мерачем брзине и километраже и са минијатурним моделом бицикла и такмичара који се крећу по верној, али умањеној копији праве бициклистичке стазе. Кретање модела по писти подудара се с растојањем које „преваљују“ прави бицикли на ваљцима, па гледаоци боље прате такмичење. Такмичари крећу на пуцањ стартног пиштоља, покрећу педале све брже, повијају се над управљачем. Публика их ватрено бодри. Брзиномер показује 40 км на час, 50, и све више. „Удаљеност“ коју бициклисти треба да „прећу“ износи 50 километара.

МАШИНА ЗА ЈАКА УЗБУЋЕЊА

Инжењер Карон из Гренобла изумео је 1891. машину која ће одушевити љубитеље узбуђења. Он намерава да им омогући уживање у слободном паду са висине од 325 м — то је иначе висина Ајфелове куле у Паризу! Брзина која се постиже на крају таквог слободног пада износи 275 км на час! Овај пад биће заиста вртоглаво искуство — лако је пасти са висине од 325 м, али човек то не може да преживи. Карон је решио и овај проблем. Он је конструисао неку врсту ка веза у облику гранате у коме је округла соба висока 4, пречника 3 м. У соби може удобно да седи 15 особа, на тапацираним фотељама причвршћеним у круг. Под личи на велики мадрац са спиралним опругама. Доњи део ка веза састоји се од великих металних купа које, постављене једна у другу, треба да ублаже потрес при паду. Апарат је висок 11 м, тежак 10 тона! Карон намерава да баца ову циновску гранату са врха Ајфелове куле! Да се при паду не би разбила, „атерираће“ у базен пун воде у облику чаше, дубок 60 м, с пречником у ширем делу од 54 м. Кад путници срећно изиђу, граната ће бити извучена на врх куле да прихвати нову групу.

ПОКРЕТНИ ТРОТОАР

Алфред Спир из Њу Џерсија у САД пронашао је 1890. нов необичан систем превоза пешака у градском саобраћају. Он је конструисао велики радни модел покретног тротоара који су испробале хиљаде људи. Но, напори да за свој изум заинтересује произвођаче нису успели, па је патент остао у експерименталној фази. Покретни тротоар састоји се од низа паралелних степенасто поређаних бесконачних трака које се крећу различитом брзином. Прва трака иде споро, око 5 км на час, па пешаци лако на њу стају. Суседна се креће 10 км на час и пешацима је, када са спорије траке прелазе на бржу, промена темпа неосетна. Тако путник, прелазећи с једне на другу, може по жељи да убрзава или успорава вожњу. На једној од трака је композиција малих вагонета за оне који воле да се возе седећи. На мањем цртежу је попречни пресек покретног тротоара који показује како путник безбедно прелази са траке на траку. Већа слика приказује улицу с покретним тротоаром на стубовима. Ако се покретним тротоаром превози 12.000 људи на сат, погонска снага за покретање бескрајних трака нешто је мања од четвртине снаге потребне обичном возу. Да би постигла исти учинак, железница би морала да за један сат „упосли“ 30 возова са по 8 вагона! Осим тога, покретни тротоар одржава мали број радника, нема дима, ни прљавштине, нема возног реда, па ни закашњења и чекања. Другим речима, идеално за саобраћај у великим градовима!

ШЛЕМ ЗА БРОДОЛОМНИКА

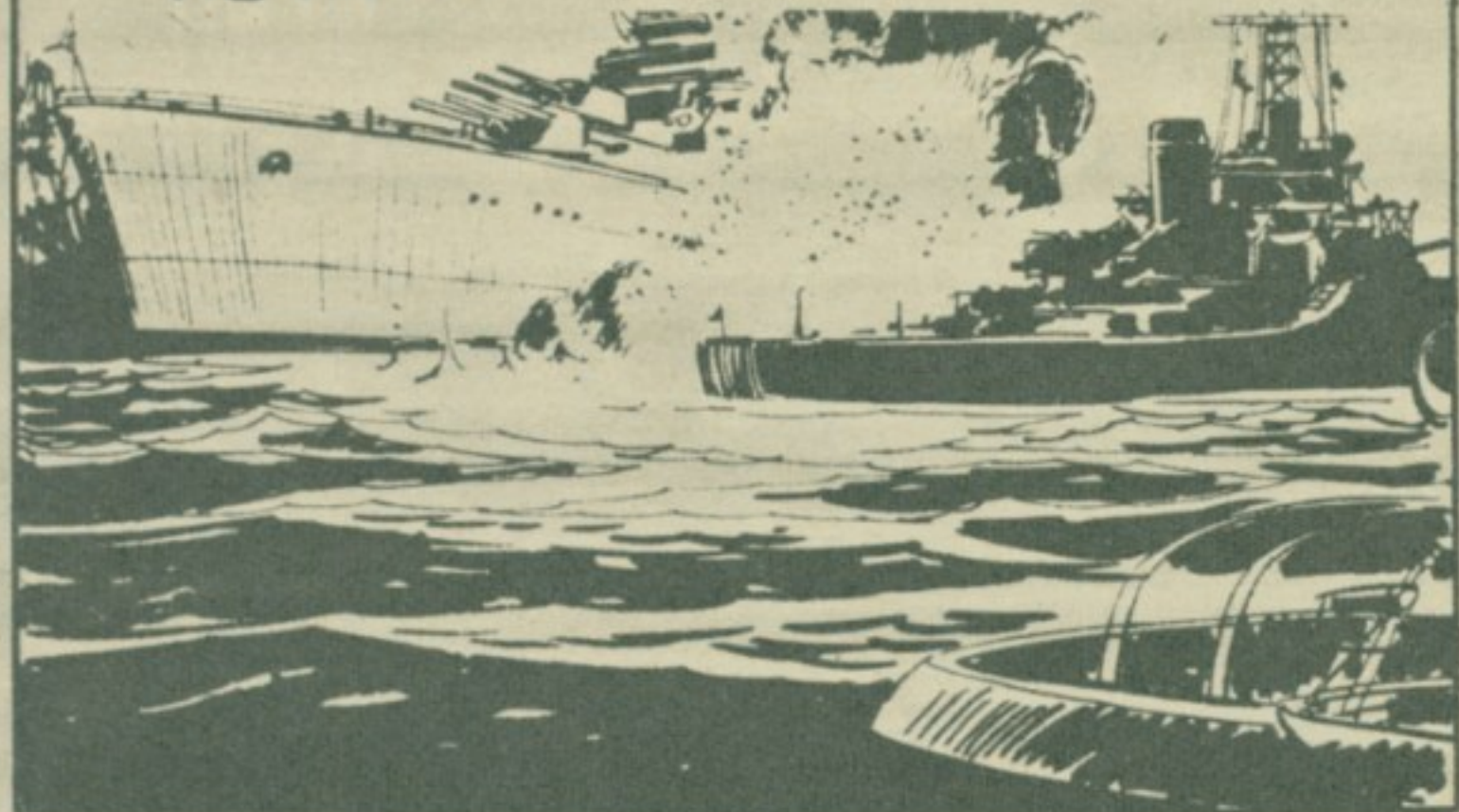
Саобраћај на мору толико се повећао да је заиста чудно што проналазачи поклањају тако мало пажње опреми за спасавање. Срећом, Американац Френсис Камберфорд конструисао је 1878. године гумени шлем за бродоломнике који покрива целу главу и врат. На предњој страни шлема налазе се два стаклена прореза за очи, а на задњој избушена је шупљина која омогућава да се кроз њу удише ваздух, али истовремено спречава да вода не продре у други део шлема. На месту за уста такође се налази прорез који по жељи може да се затвори гуменим запушачем. Уместо запушача у прорезу за уста може да стоји нарочита мала труба која појачава глас бродоломника и тако олакшава дозивање у помоћ и споразумевање на даљину. Шлем могу да користе и морнари на бродовима да би се за време рада заштитили од кише, снега и сваког невремена. Даме такође могу да носе лакши тип овог шлема уместо капе за купање — за сваку евентуалност!

ОПЕРАЦИЈА ТИГАР

КАДА СУ ЕКСПЛОДИРАЛЕ ПРВЕ БОМБЕ, КОМАНДОСИ СУ ВЕЋ БИЛИ ДАЛЕКО. АЛИ, НЕ ТОЛИКО ДА НЕ ЧУЈУ ЕКСПЛОЗИЈЕ ЛИМПЕТА...

ДВЕ... ТРИ... ЧЕТИРИ...

ПЕТ... ШЕСТ ЕКСПЛОЗИЈА, МОМЦИ! ВРАЋАМО СЕ НА МОПОЛ А КРОЗ ДВА-ТРИ ДАНА ПОНОВО...

ПОСЛЕ 3 ДАНА ПОНОВИЛИ СУ ОПЕРАЦИЈУ. ОНДА СУ МИРОВАЛИ ЧИТАВУ СЕДМИЦУ, ПА ОПЕТ. ТРЕЋИ ПУТ СУ СЕ ВРАТИЛИ ПОСЛЕ 15 ДАНА. АЛИ, ЧЕТВРТОГ ПУТА...

...КАД СУ УЛАЗИЛИ У СИНГАПУРСКУ ЛУКУ, ПРИШАО ИМ ЈЕ ЈАПАНСКИ МОТОРНИ ЧАМАЦ...

СТАНИТЕ! КОНТРОЛА ДОКУМЕНТА И ТОВАРА!

У РЕДУ, ПРИБИТЕ!

КО ЈЕ ВЛАСНИК БРОДА?

ВЛАСНИК САМ ЈА А ОВО СУ МОЈИ ПАПИРИ!

АХ!

ЧИМ ЈЕ ЧУО ПУЦЊАВУ, ВОЗАЧ, КОЈИ ЈЕ ОСТАО САМ У ЧАМЦУ, ДАО ЈЕ ГАС...

ИЗДАЈА! НАПАЛИ СУ ИХ! МОРАМ ДА ЈАВИМ...

НЕ МОЖЕМО ГА СТИГТИ!

ШТА ЋЕМО САДА, КАПЕТАНЕ?! УЗБУНИКЕ ЧИТАВУ ЛУКУ!

УЗМИ БОМБУ И РАЗНЕСИ НАШ БРОД! ЛИМПЕТ БОМБЕ СУ ТАЈНО ОРУЖЈЕ И НЕ СМЕЈУ ПАСТИ ЈАПАНЦИМА У РУКЕ! ГУМЕ НЕ ЧАМЦЕ У МОРЕ! ПОКУШАЋЕМО ДА СЕ ВРАТИМО НА МОПОЛ!

4/108/

ВАТАРИЈЕ СЕ

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

У знаку лова

7

СЕВЕРНИ ЈЕЛЕН — У праисторијском добу северни јелен био је животиња коју су људи најрадије и најуспешније ловили. За време периодичних сеоба северног јелена у јужне крајеве и при повратку на север хиљаде грла пролазило је преко територија настањених људима. Како природа јелена није обдарила ефикасним средствима за одбрану, он је лако постајао њихов плен. Човек је временом научио да осим меса користи и кожу и крзно, за одећу и облагање пећина, рогове и маст.

8

ПРЕЖИВЕЛИ — Животиње које је праисторијски човек ловио биле су често опромне. То су биле оне отпорне животиње које су преживеле промену климе прилагодивши се леденом добу. Једна од нај-

10

ИСПИТ ЗРЕЛОСТИ — Пошто је живот толико зависио од лова, највештији и најхрабрији ловци били су на цени. Сваки младић сањао је о тренутку када ће постати ловац и бити примљен у друштво одраслих. Али, пре тога требало је положити „испит зрелости“ праћен суровим ритуалима. Испит се полагао колективно, одређеног дана у години, и сваки „кандидат“ морао је да улови јелена и издржи разне доказе чврстине као што је тетовирање, убадање копљем, паљење коже, затим се играло.

11

ЧАРОБНЕ СЛИКЕ — Човек је случајно упрљао руке црвеном иловачом и приметио да трагови остају на стварима које додирује — рођено је сликарство! Зидови праисторијских пећина осликани су

ПРАИСТОРИЈА

већих био је мамут, сличан данашњем слону, али много крупнији, тела покривеног дугачким густим длакама и огромних кљова. Дивља говеда била су омиљен плен и због рогова од којих су се правили разни предмети. Коње није било лако ухватити јер су јурили у чопорима.

9

ДОПУНСКА ХРАНА — Људи су се хранили месом од најстаријих времена, а плодови, корење и зрневље житарица служили су као допунска храна и резерва за зиму и периоде глади. Када је оружје постало савршеније, мушкарци су се из лова ређе враћали празних руку. Пре откривања ватре месо се јело сирово и морало се брзо потрошити. Воће, и поврће и зрневље такође се јело пресно. Ватра, најдрагоценија тековина човека, донела је многе промене, али је на њу ваљало чекати хиљадама година.

животињама прободеним стрелама, а први сликари трудили су се да их верно прикажу убеђени да им од тога зависи улов. Сликаство је тако настало из потребе — људи су цртежима приписивали чаробну моћ мислећи да ће животиње лакше уловити ако их насликају.

12

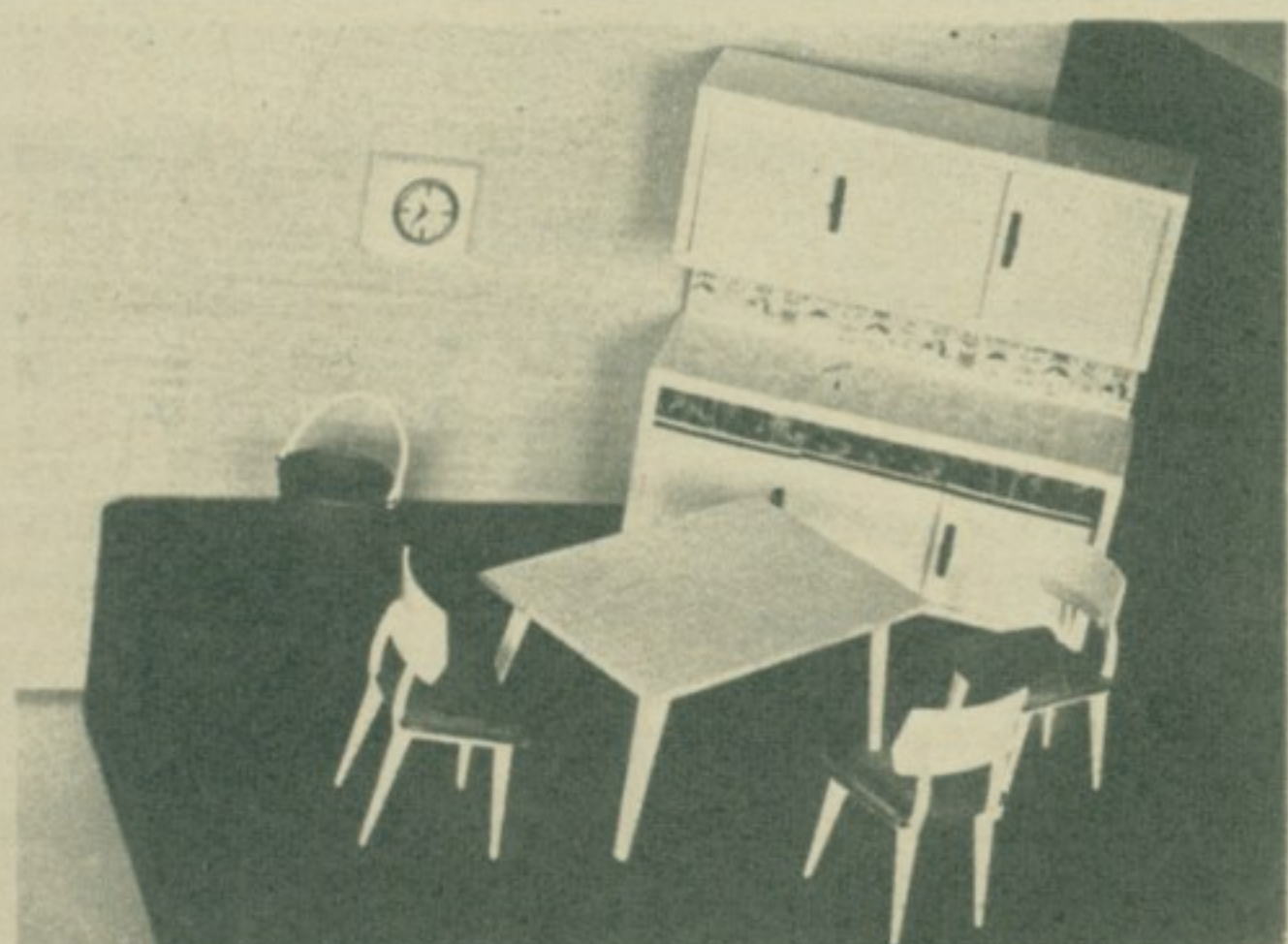
ПРАВА УМЕТНОСТ — Цртежи „за свакодневну употребу“ постепено су прерасли у уметност, а да то човек који их је стварао није ни осетио. Пронађени су и разни начини наношења боје: један од првих био је да се бојом у праху напуни трска или шупља кост и дувањем набаци на зид. Ч ткица од животињске длаке направљена је касније. Боје које су „сликари“ употребљавали биле су живе и постојане, па су пећински цртежи сачувани до данас. Скулптура је настала знатно касније.

49

НАСТАВИЋЕ СЕ

ТО ЈЕ МОЈ СВЕТ

ИГРАЧКЕ СУ БЕЗБРОЈ ЖЕЉА И ИСТО ТОЛИКО
РАДОСТИ И УЗБУЂЕЊА
ТО НИЈЕ САМО ЉУБАВ-ТО ЈЕ СВЕТ МАШТЕ!
ЖЕЛЕТИ ИХ, УЗ МАЛО ВОЉЕ И ПОМОЋ „ТЕХНОАУТА“
ЗНАЧИ ИМАТИ ИХ

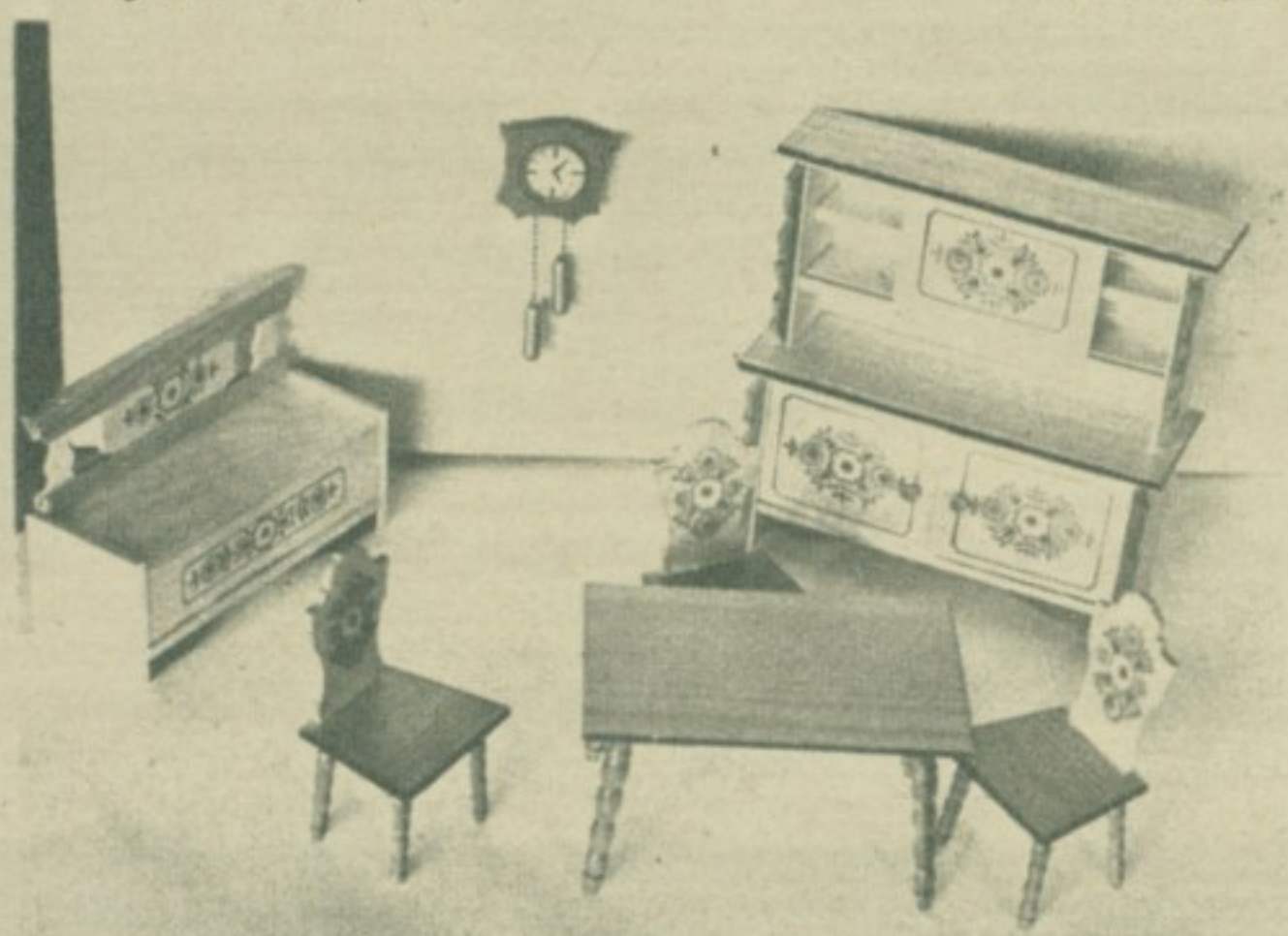
1. Кухиња I (56/1)

Дин. 45,40

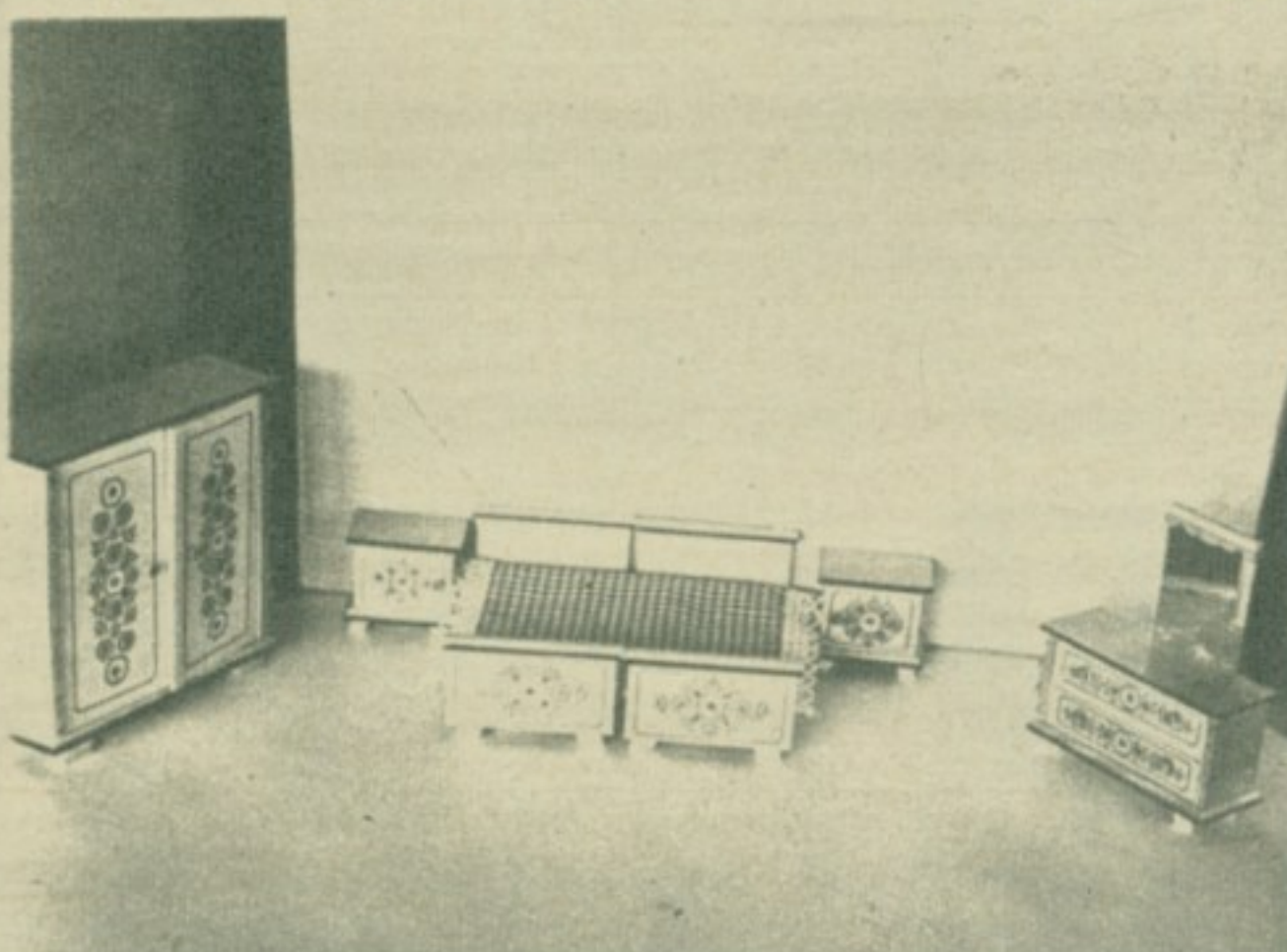
2. Кухиња II (56/3 KA)

Дин. 70,50

3. Сељачка дневна соба (45/20)

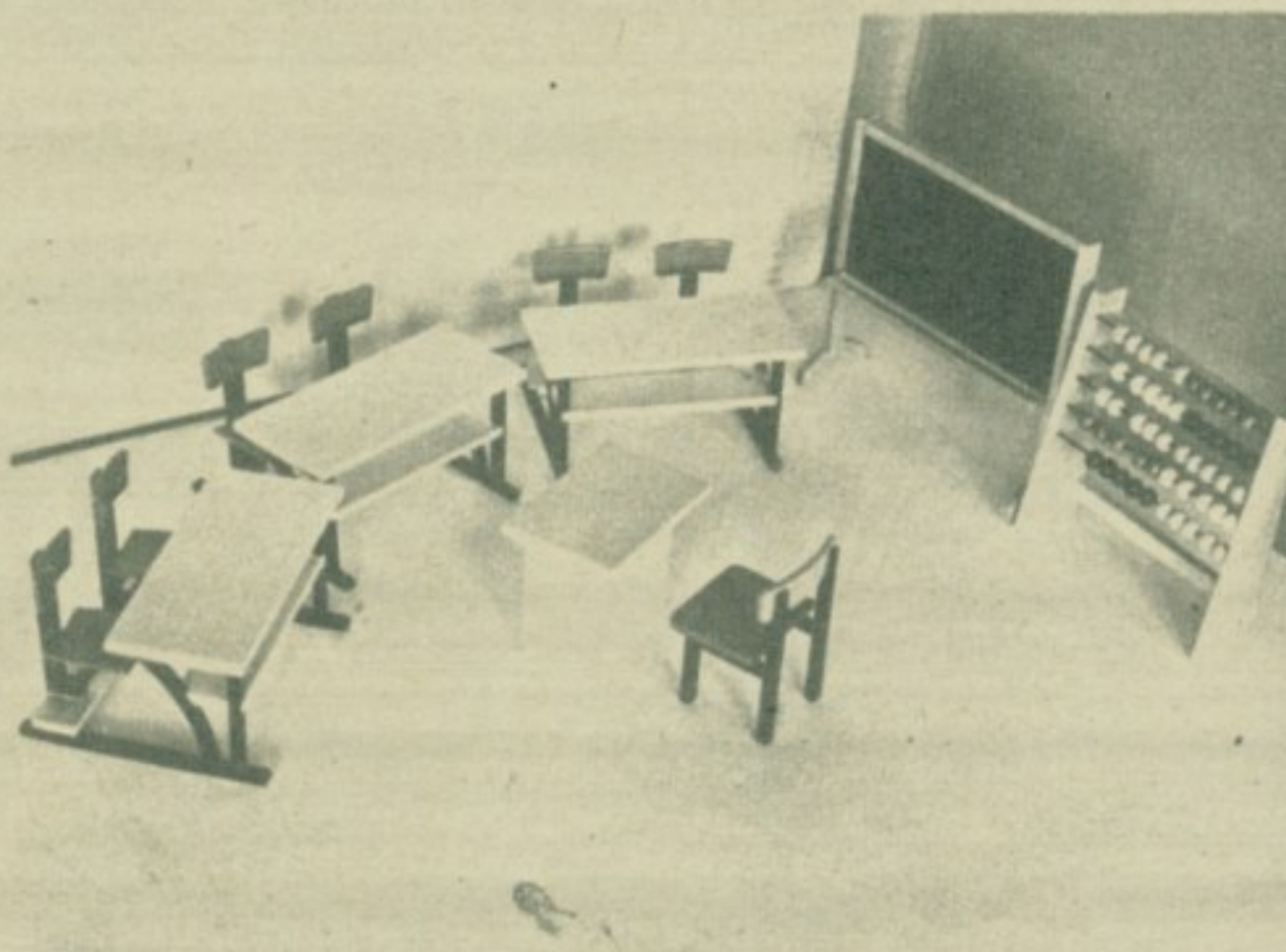
Дин. 78,65

4. Сељачка спаваћа соба (76/20)

Дин. 75,60

СВЕ ИГРАЧКЕ ПАКОВАНЕ СУ У УКУСНИМ КУ-
ТИЈАМА ВЕЛИЧИНЕ 32 x 38 ЦМ. ОДАБЕРИТЕ
ОД ИЗЛОЖЕНИХ ИГРАЧАКА ШТА ЖЕЛИТЕ ДА
КУПИТЕ, УПИШИТЕ БРОЈ ИГРАЧКЕ У НАРУЏ-
БЕНИЦУ, УЗ ОСТАЛЕ ТРАЖЕНЕ ПОДАТКЕ, И
ПОШАЉИТЕ НА АДРЕСУ „ТЕХНОАУТА“. ПОШ-
ТАР ЋЕ ВАС УБРЗО ОБРАДОВАТИ.

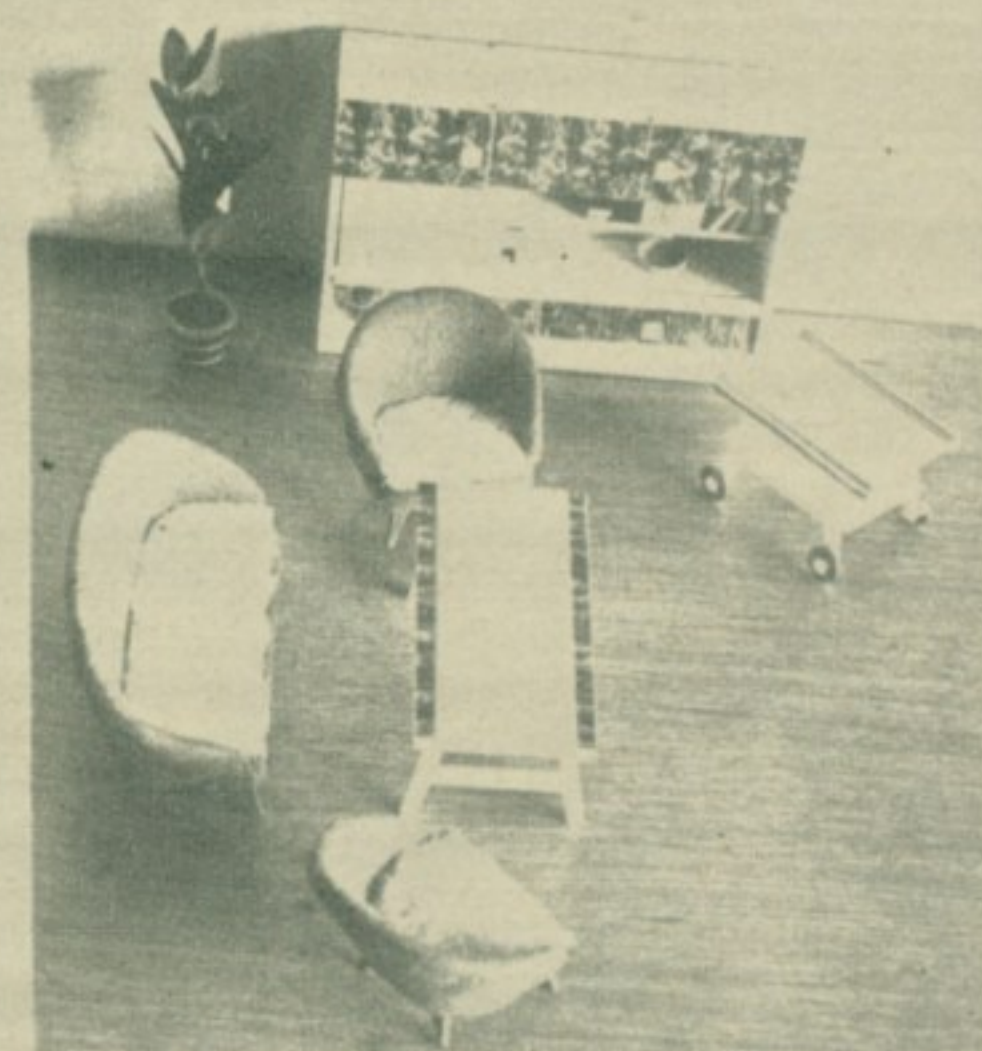

6. Учионица (10/7)

Дин. 52,95

5. Дневна соба (43/50)

Дин. 93,80

ТЕХНОАУТО

БЕОГРАД, Страхињића Бана 1

ТЕЛЕФОН 624-740

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОМЕТ ВОЗИЛА, ДЕЛОВА И
ПРИБОРА, ЗАСТУПАЊЕ ИНОСТРАНИХ ФИРМИ
И ИНЖЕЊЕРИНГ

„ТЕХНОАУТО“, Страхињића Бана 1, 11000 Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем намештај — играчку број: _____

Укупан износ од _____ динара уплатићу када примим пакет, као и трошкове
поштарине и паковања.

(Име и презиме)

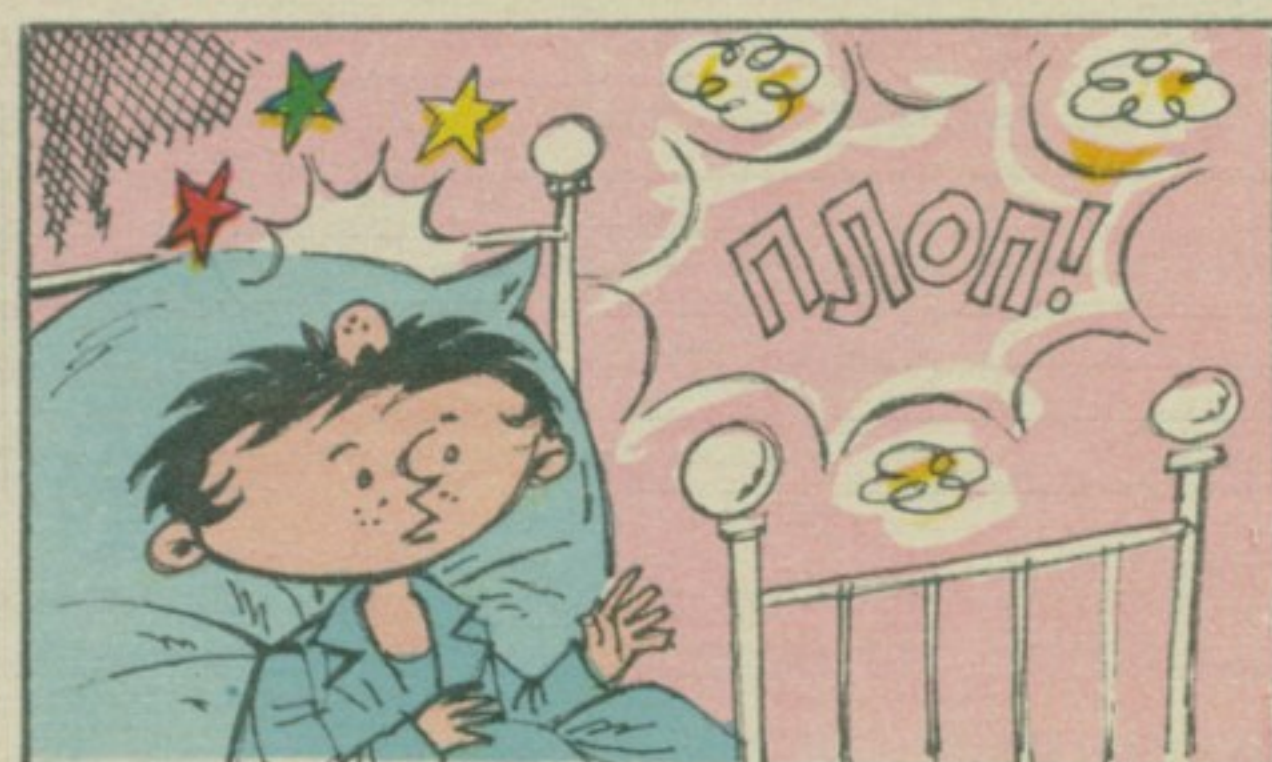
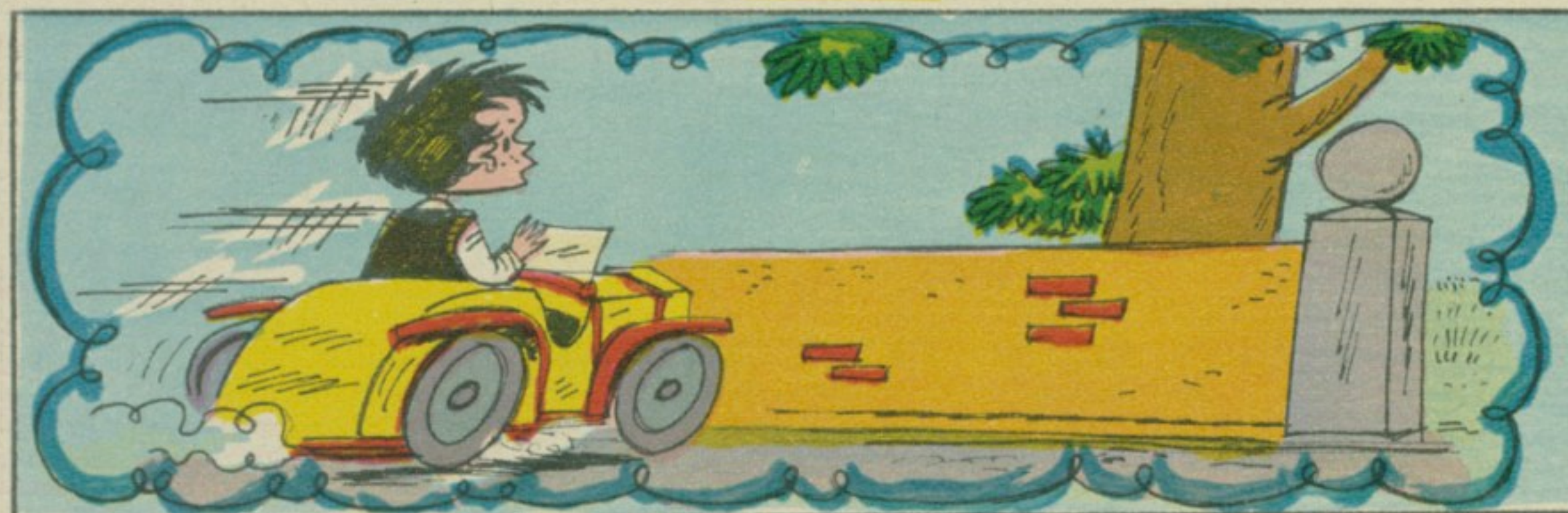
(Број поште, место, улица и број)

(Датум)

(Потпис лица које ће платити пакет)

Попуни, изрежи и пошаљи на адресу: „Техноауто“, 11000 Београд, Страхињића Бана 1.

КАКО ЈЕ ДЕНИС ПРОВЕО ЛЕТО

У ДОБА ГРАДОВА

ЖЕРАР КЛАЈН

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ТЕК ПОСЛЕ СУСРЕТА С НЕЗНАНЦЕМ ФЕРИЈЕ ЈЕ ОСЕТИО КОЛИКО СУ МУ ТУЋИ СВИ КОЈИ ЖИВЕ ОКО ЊЕГА

Дани су текли једнолично. Ветар је повијао антене, лишће је опадало па опет ницало, боја на прозорским капцима бледела је на сунцу, а време је учртавало боре у лица становника.

Само је Машина неуморно лутала, до у вечност. Шетала је широким, као истрела правим улицама, пресретала ретке пролазнике и запиткивала их: — Ко сте? Где живите? Куда сте пошли?

Дужност јој је била да штити град.

Да нисће шпијун?

Ферије је седео на клупи пред кућом и без иједне мисли посматрао пуну улицу. Кроз отворене прозоре допирала је из телевизијских пријемника, као и свако поподне, развучена и одвратно сладуњава музика, и натапала ваздух слично каквом непријатном мирису.

Одједном, Ферије се трже. Пред њим је стајао један човек.

— Добар дан — рече непознати.

— Добар дан — одврати несигурно Ферије. — Чини ми се да немам част... Јесте ли из ове четврти?

— Ја сам из другог града.

— Ох, странац!

— Зашто странац? Из исте смо земље, говоримо истим језиком!

— Земље више не постоје — побуни се Ферије. — Живимо у доба градова кад треба бити врло опрезан, нарочито са дошљацима. Да нисте шпијун?

— Ох, не — насмеја се незнанац.

— Само шетам. Допада ми се да лутам по друмовима. Узгред, знате ли да су друмови који повезују градове у веома лошем стању?

— Не чуди ме.

— Ко би рекао да су некада њима саобраћале хиљаде људи! — Он се замисли. — Видите, ја, као и наши стари, желим да упознам друге градове, да научим нешто ново. Међутим, ваш град представља за мене право разочарење. Веома је налик на мој: исте праве улице оивичене педантно поткрасаним дрвећем, исти кровови обрасли шумом антена... Чак и становници личе. Немојте ми рећи да и ви имате Машину!

— Ох, наравно да имамо. Непогрешива је и веома смо поносни на њу. Боље је да се што пре изгубите из града — ако већ није прекасно...

— Гле, а зашто? Нисам ништа лоше учинио!

— Довољно је да сте странац — одговори Ферије, слежући раменима. — Не верујем да ћете јој измаћи. Све становнике зна по имену.

— Хм, зар не мислите да је то

опасно? — рече странац. — Мислим, ако се једнога дана поквари, може и вас да прогласи за странца.

— Она не може да се поквари.

— Онда, ипак ће бити боље да пожурим — насмеши се странац. — До виђења. Било ми је пријатно.

— И мени. Пуно среће!

„Зашто сам му пожелео срећу?“ помисли затим. „Нема му спаса“.

Одсијај сунца шетао је на зиду преко пута. Затим се иза угла појави Машина. Ферије се поново сети странчевих речи и задрхта. „Можда ме је заборавила!“

Машина се лагано приближавала. Ферије осети како га облива зној.

— Добар дан, господине Ферије.

Ферије одахну прекоревши себе због бесмисленог страха. — Добар дан — рече.

— Биће лепо вече, зар не? — настави Машина.

— Изгледа — рече Ферије.

Издаја

— Тражим једног странца. Управо је овуда прошао. Да га нисте видели?

— Ох, јесам. Чак смо мало и разговарали.

— То је ваше право. А куда је отишао?

„То сама пронаћи“, хтео је да каже, али онда колебљиво погледа Машину и хитро испружи руку према другом крају улице.

— Тамо... тамо је отишао.

— Захваљујем вам на помоћи, господине Ферије. Не бојте се, ухватићу ја њега!

Гледајући Машину како се удаљује уз клопање точкова, Ферије се питао није ли управо починио издају. Али, убрзо одбаци ове мисли: „Зар је то издаја кад помогнеш Машини која те штити да ухвати једног странца?“

Честитам!

Тамо, иза угла, престаде клопање точкова. Ипак се надао да се то неће догодити тако скоро, ни тако близу. Могао је да чује разговор:

— Ви сте странац. Шта тражите у нашем граду?

— У пролазу сам. Шетам.

— Зар немате свој град? Да нисте луталица?

— Не, мој град је тамо, иза брда. Напустио сам га мислећи да је овде друкчије.

— Зар нисте знали да је улаз забрањен?

— Јесам. На табли пред градом

пише: ЗАБРАЊЕН УЛАЗ СТРАНЦИМА.

— Је ли то све?

— Није. Још пише: ПОД ПРЕТЊОМ СМРТИ.

— Онда знате шта вас очекује. Имате ли каквих питања?

— Да. Јесте ли ви самостална Машина?

— Јесам.

— И нико не може да вас преудеси или... заустави?

— Нико. Ја браним овај град и бесмртна сам. Само непријатељ же ли да ме заустави.

— Онда је заиста већ касно. Немам више питања.

— У реду. Јесте ли спремни?

— Јесам... чини ми се...

Ферије зачу рафал. „Ништа страшно, ништа страшно“, понављао је у себи. „Био је, додуше, пријатан момак, али, ког је ђавола тражио

у туђем граду? А можда је заиста и шпијун?“

Машина ужурбано прође крај њега.

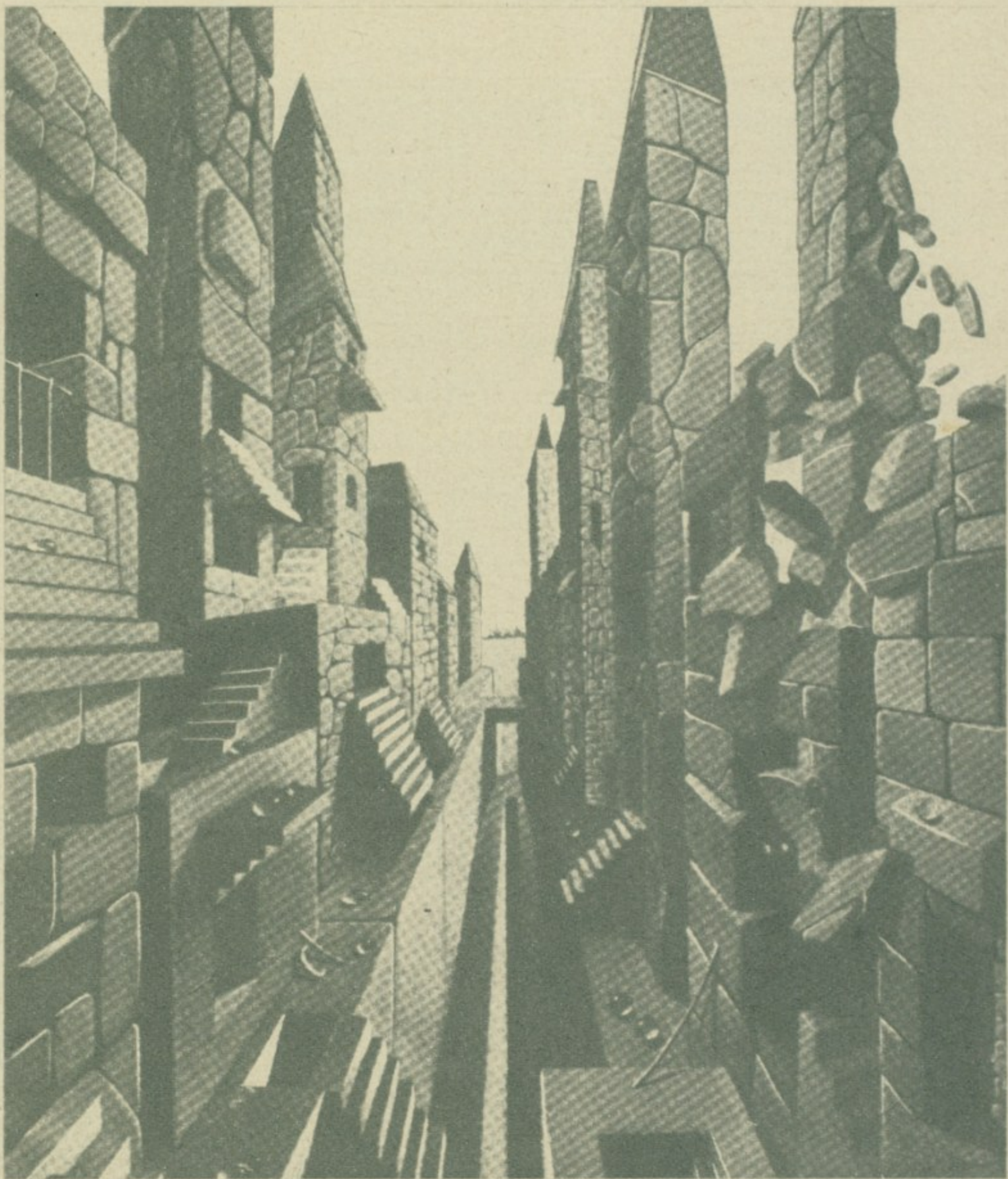
— Ухватили смо га, господине Ферије.

— Честитам, честитам! — рече овај.

Рај Машина

Сутрадан, за доручком, Ферије је био замишљен. Али, не због странца. На њега је већ био сасвим заборавио.

„Синоћ је опет пала бомба“, мислио је. „Те бомбе повремено падају откад знам за себе. Ипак, не сећам се да је икад дошло до неке веће штете“.

Отегнута сладуњава музика која је допирала кроз отворене прозоре чинила је градску пустош још већом

Рат се водио између Машина, и људи нису с њим имали никакве везе. Ферије је с правом нагађао да је општинска зграда циљ непријатељских напада. У тој згради, у коју људска нога никада није крочила, налазила се магнетска архива која је Машину снабдевала подацима о граду. Све је у њој било забележено: облици и димензије улица и кућа, имена, године старости, па чак и физиономије становника.

Феријеов поглед одлута кроз прозор и застане на куполи општине. „Колико ли већ чува овоју тајну?“ упита се. „Две, три, десет генерација?“ Затим му нешто друго паде на ум. „Мора да и ми бомбардујемо туђе општине! Можда смо неку од њих и срушили оставивши тако хиљаде становника без Машине, без икога ко би се бринуо о њима. То би било страшно!“

У суседној згради зачу се врштане и запомагање. То га прену из мисли. Питајући се шта би то могло бити, он одједном осети како су му туђи сви који живе око њега. Били су странци, и то много више од човека са којим је јуче тако пријатно разговарао.

Одједном се пред вратима зачу добро познато шкрипање.

— Излазите! — рече метални глас. Ферије устаде, отвори врата и упитно се загледа у безизразне очи Машине.

— Мени говорите?
— Да, вама. Пожурите.
Он послуша. Кад су изишли на улицу, Машина се окрете.
— Како се зовете? — упита.
— Па ви ме познајете! Ја сам Ферије!

Сви су странци

— Не познајем вас. Ви сте странац.

— Мора да се шалите! — узвикну панично Ферије. — Виђате ме сваког дана. Ја овде станујем.

— Да ту станујете, поздравља бих вас.

— Али, кунем вам се! Ево, реци ко ту станује?

— Нико — рече Машина. — Кућа је одувек била празна.

Ферије је био запрепашћен. — Па ви сте заборавили! — рече.

— Ја не забораваљам.

Изненада му нешто паде на ум. — Реците, ко станује у овој улици?

— Нико — рече Машина.

— А у граду? Има ли овај град становника? — узвикну Ферије, коме су одједном били јасни крици из суседства.

— Нема, нити је икад имао. Сви у њему су странци. Немате ли ви свој град?

— Ово је мој град — рече Ферије плачним гласом.

— Погрешно. Имате ли још как во питање?

— Да, само једно. Синоћ је пала бомба, зар не?

— Тачно.

— Каква?

— Магнетска. Није било штете.

„Све је јасно“, помисли Ферије „Магнетска бомба... Архива у општини је размагнетисана, празна. Машина је изгубила памћење...“

— Желите ли још нешто да знате?

— Не — рече Ферије. — Ништа више.

— Онда, јесте ли спремни?

— Да... верујем да јесам...

— Нећете патити — рече Машина.

ПЛОЧА ЗА ВАС

КОРНИ ГРУПА

Већ две године очекивана ЛП плоча Корни групе најзад је угледала светлост дана. Музички материјал који је снимљен на плочи резултат је темељног и озбиљног рада. Композиције су: „ГЛАС СА ОБАЛЕ БОЈА“, „ПУТ ЗА ИСТОК“, „МОЈ БОЛ“, „БЕЗГЛАВЕ ЈА-ХА ХОРДЕ“ и „ТА-ТА КОРНЕЛИЈЕ И МАМА СПОМЕНКА“. Плочу је издала РТБ. Цена је 51 дин.

МАЛИ ВИЛИ

Енглески састав Свит и даље је неуморан у стварању великих хитова. Чланови састава Стив Прист, Мик Такер, Енди Скот и Брајан Ко нели су веома популарни у Немачкој где често одржавају концерте. Занимљиво је да група доста ретко издаје ЛП плоче. На најновијем синглу који је издао Југотон налазе се мелодије „МАЛИ ВИЛИ“ и „ЧОВЕК ИЗ МЕКЕ“. Цена је 14,50 дин.

СУПЕР КВИЗ СУПЕР КВИЗ!

СВАКОГ ПЕТКА НОВА НАГРАДНА ИГРА

Од броја 1079 који је изишао 1. септембра ове године Политикин забавник почео је серију нових наградних игара. Сваког петка наћи ћете у Забавнику квиз, конкурс или наградну игру. Сваког петка чекају вас нове награде! Извлачење је одмах тако да можете учествовати сваке недеље и добити више награда.

Награде су изузетне: фото-снајпер с великим телеобјективом, стерео-грамофон, фото-апарат, репортерски магнетофон, хармоника, дурбин, хаљина од фротира, плетене капе и качкети, часовници, колекције чувених аутомобилчића-модела, књиге, колекције лутака-привезака...

ФОНДАЦИЈА СПОМЕНИЦА СОЛИДАРНОСТИ

СУПЕРКВИЗ је заједничка акција ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА и ФОНДАЦИЈЕ СПОМЕНИЦЕ СОЛИДАРНОСТИ, али награде дају и други. Тако ће, на пример, Југословенско ратно ваздухопловство поделити своје значке које су, то добро знају колекционари, прилично ретке.

Фондација споменица солидарности је организација која се стара о незбринутим деци и о старим и изнемоглим особама. Она је подигла и опремила дом за децу без родитеља у Валеу, дом за девојчице у Алексинцу и дом старих у Тутину. Многим домовима широм Југославије Фондација шаље прилоге у храни и новцу прикупљене од разних радних организација и грађана. Новцем добијеним од продаје својих маркица ова установа створила је фонд за школовање незбринуте деце. Велику помоћ Фондација добија од наших познатих глумаца, певача и сликара који често хонораре са својих представа, концерата и изложби уступају у добротворне сврхе.

КУПОН ЈЕ ЛЕПТИР

Право учешћа у СУПЕРКВИЗУ имају сви читаоци Политикиног забавника. Пажљиво прочитајте постављена питања, размислите и напишите одговоре. Дописницу на којој сте с једне стране одговорили на сва четири питања и залепили обојеног лептира као купон, а с друге стране написали своју тачну адресу пошаљите Политикином забавнику, 11001 Београд, пошт. факс 124, до 25. септембра ове године.

Игра ПАТУКАЉА

1 ГОТОВООО... АЛИ СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА САМ НЕГДЕ ПОГРЕШИО У ПИСАЊУ...

2 КАКВА СТАМБЕНА ГУЖВА У ОВОЈ ПЕЧУРКИ! ЈА ТРЕБА ДА ПРОНАЂЕМ ДВА ПАТУЉКА БЛИЗНАКА, ШТО НЕКЕ БИТИ БЛШ ЛАКО!

3 УЖАС! ЛЕПТИРУ СЕ СКИНУЛА БОЈА С ЈЕДНОГ КРИЛА! МОРАМО СВИ ДА УЗМЕМО БОЈИЦЕ И ПОМОГНЕМО МУ ДА ПОНОВО ДОБИЈЕ СВОЈЕ ШАРЕ!

4 ИЗГУБИО САМ НАОЦАРЕ! ПОМОЗИТЕ МИ ДА ИХ НАЂЕМ, СИГУРНО СУ ТУ НЕГДЕ!

5 ОДГОВОРИ МИ НА ОВО ПИТАЊЕ: "ПРВО ЈЕ ГУСЕНИЦА, ЗАТИМ ЛАРВА И НАЈЗАД... ЧИК ПОГОДИ!"

НИШТА ПРОСТИЈЕ, АЛИ НЕКУ ДА ТИ КАЖЕМ... ДА ВИДИМО ЗНАЈУ ЛИ ЧИТАОЦИ!

награде

Међу читаоцима који буду тачно одговорили на сва питања извући ће се на срећу добитници награда.

ПРВА НАГРАДА:

ПРАВА ХАРМОНИКА

ДРУГА НАГРАДА: Пет читалаца добиће КОЛЕКЦИЈЕ ОД ПО ТРИ АУТОМОБИЛЧИЋА — МОДЕЛА.

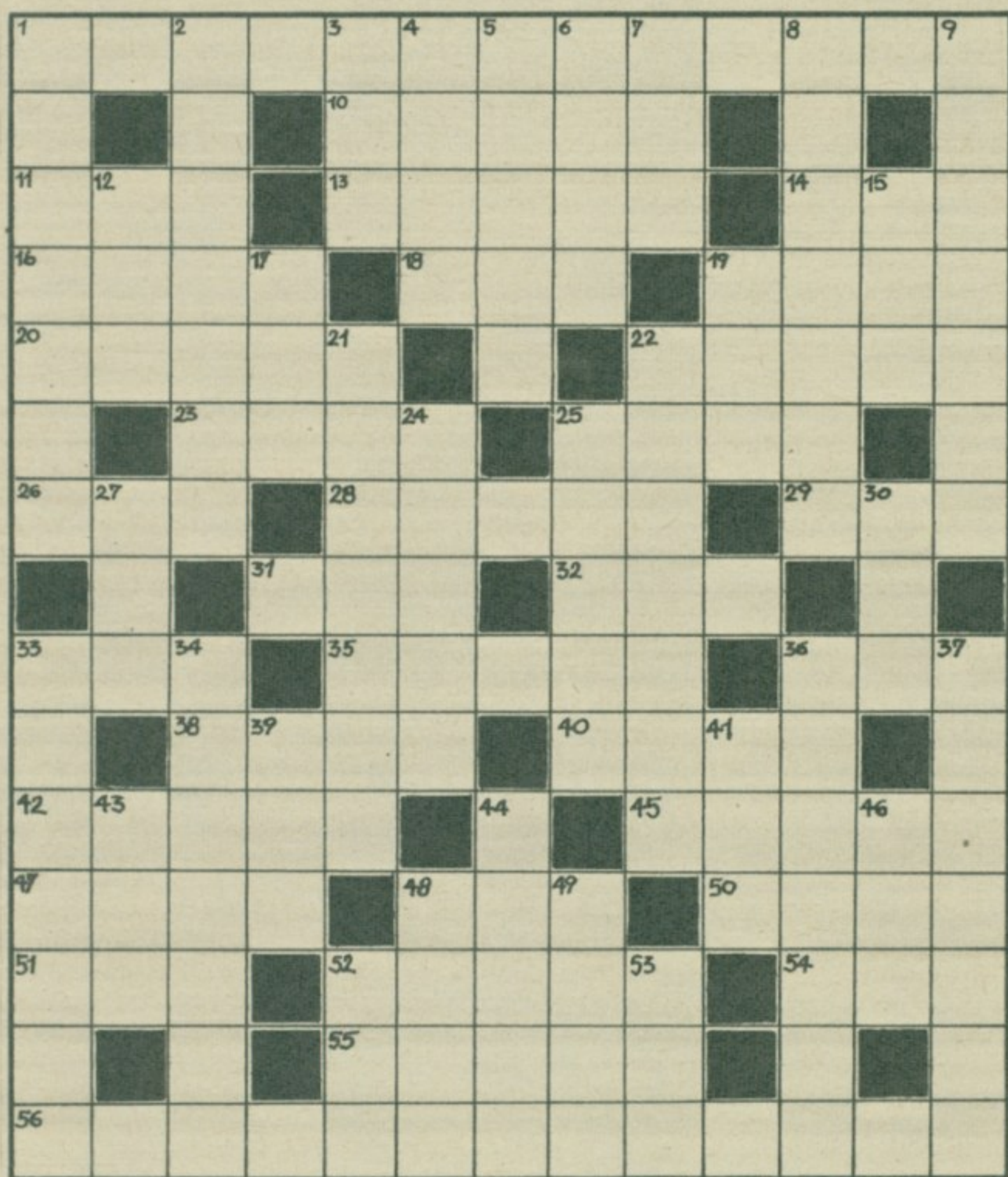
ТРЕЋА НАГРАДА: Пет читалаца добиће по ЈЕДНУ ЛЕПУ КЊИГУ.

ВОДОРАВНО:

1) жена из провинције, 10) град и пристаниште у Бугарској, 11) копрена, вео, 13) роба за одбацивање, 14) позив, 16) стара турска мера за тежину, 18) спис, 19) трачница, 20) равница, 22) средство за штављење, 23) искривљен, 25) савремени словеначки књижевник (Франце), 26) пут (итал.), 28) један од највећих немачких песника, 29) мачевалачки термин, 31) троцифрен број, 32) марка аутомобила, 33) предметак у сложеницама које означава давну прошлост, 35) староседеоци Балканског полуострва, 36) плин, 38) женско име, 40) летопис, 42) светиљка, 45) град у Еквадору, 47) врста зачина, 48) део пристаништа, 50) небеско плаветнило, 51) обор, 52) име украјинског песника Шевченка, 54) болно стезање мишића, 55) староегипатски писац, 56) име и презиме нашег познатог сликара (1897—1967).

УСПРАВНО:

1) јављање при сусрету, 2) поправка, 3) име књижевника Андрића, 4) женско име, 5) пумпа, 6) пркос, 7) несрећа, 8) уговорена тајна реч као знак распознавања, 9) роман шкотског књижевника Валтера Скота, 10) врста папагаја, 15) лична заменица, 17) марљивост, 19) поруб на одећи, 21) нула, 22) стручни изрази, 24) музички инструмент, 25) наш некадашњи фудбалски репрезентативац, 27) град у Белгији, 30) позната бања у Белгији, 33) непца (мед.), 34) највиши чин у морнарици, 36) град у Шкотској, 37) наш познати позоришни глумац (Виктор), 39) затвор, 41) грубо вунено сукно, 43) чехословачка афирмација, 44) врста морског дупљара, 46) индустријска област у Западној Европи, 48) делови недеље, 49) врста спортског чамца, 52) фабрика аутомобила у Марибору, 53) доживљај за време спавања.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) скуп, 4) ски, 7) ујам, л, 10) Костарика, у, 11) осам, 13) она, 14) Ртањ, 16) низак, т, 18) жаока, м, 19) кипарис, у, 22) нос, 24) Лотар, 25) тма, 27) Амор, 29) дах, 30) трут, 31) замена, 32) идеали, 33) Отон, 34) Тот, 36) ован, 37) рат, 38) Тамиш, 40) Аца, в, 41) пркосан, и, 43) Судан, т, 45) Васја, 48) кљун, 49) тас, 51) Боан, а, 52) атентатор, 53) Јела, 54) тим, 55) бана.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тромесечно 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тромесечно 44,00 дина. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у иностранству: ДМ 52.— \$ 14.— Ег 78,40.— Сгр 61,60.— Скр 72,80. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 311 тел. 22-711.

На основу нишлења републичког секретаријата за културу СРС Број 413-21/72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.

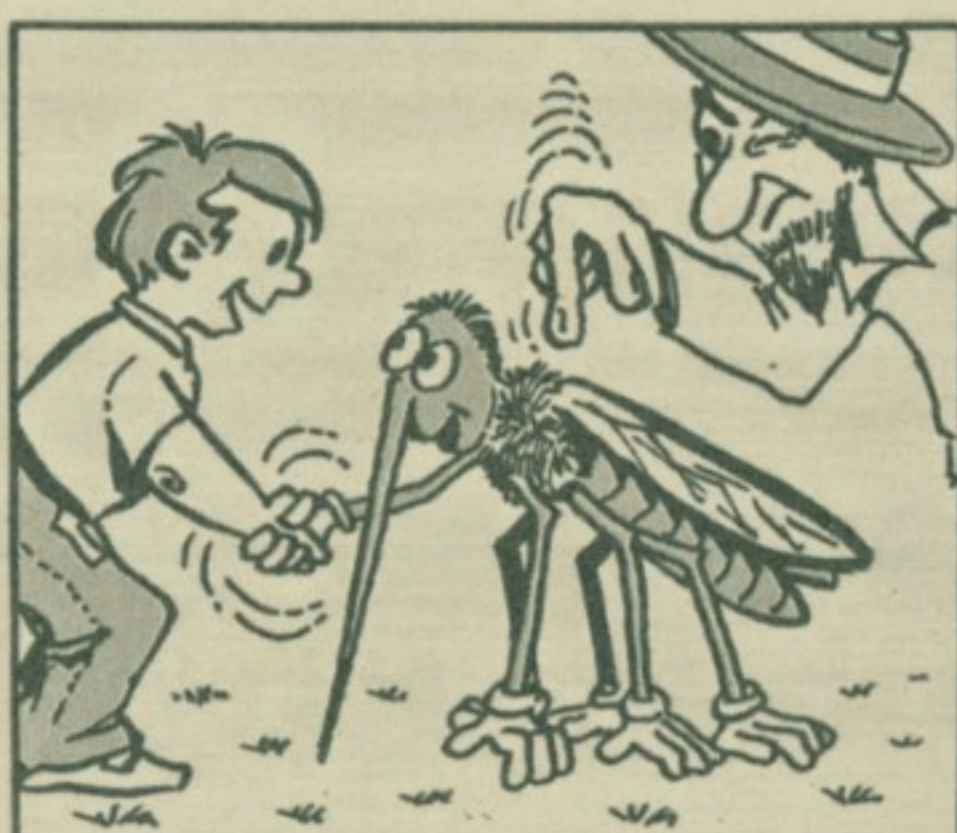

БИЛО БИ ИМ БОЉЕ

Драги Забавнице, ако можеш, одговори ми зашто комарци кад лете зује? Њима лично било би боље да не испуштају тај звук јер их нико не би чуо и не би их толико убијали.

Р. Башић, Београд

Не зује само комарци док лете и машу крилима већ и многи други инсекти, али они не нападају чо века па их он углавном и не приме

ћује. Иначе, људи су са свих страна проучили ову напаст да би јој се што успешније супротставили. Тако се зна да има око 2000 врста комараца, да су неки једва видљиви а други имају пречник крила и од 8 цм, да се роје на Арктику исто као и у Бразилу, да у неким крајевима преносе опасне болести као што су маларија и жута грозница, да уједају само женке итд.

Фински научник Олави Сотавата дуго је проучавао баш зујање комарца и утврдио да овај инсект у једној секунди махне просечно око 300 пута. Тачније, број удара кад је гладан износи 270 сек. а после ручка достиже и целих 349! При том брже машу старији комарци с истрошеним крилима. Поређења ради, пчела махне 277 пута у секунди, а мува це-це 120 пута.

Даље је овај ентомолог утврдио да се помоћу зујања комарца може одредити температура и то веома тачно: што је дан топлији, то је нота

коју производи комарац виша и обротно.

На крају једно питање: кога вам је више жао — комарца или човека?

БРАЋА ИЛИ НИСУ?

Да ли су Драган Живковић-Тозовац и Предраг Живковић-Тозовац једна личност или су то два брата? Ради се о опклади.

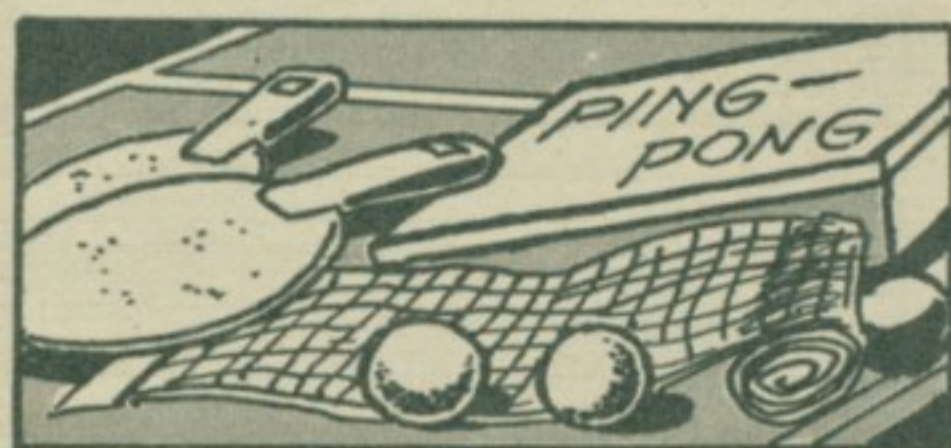
Зденка Топерић,
VI пролетерска бригада 25/1,
Сарајево 71000

Право име популарног певача гласи Предраг Живковић, неки га зову Драган, неки Тозовац, па би комплетно његово име овако изгледало: Предраг Драган Живковић Тозовац. Ви од тога изаберите шта вам се највише свиђа.

Иначе, Тозовац нема брата, јединац је.

ЗГОДНО ЗА ГРУПЕ

На тавану наше зграде има места да се постави сто за пинг-понг, па је нас неколико одлучило да заједничким снагама покуша да га набави. Молимо те

да објавим где се овај реkvизит може купити и шта стаје? Чини нам се да то интересује многе младе.

Читаоци из Бања Луке

У продавницама Словенија-спорта, које постоје у свим већим градовима, могу се набавити две врсте ових столова и то заједно са гарнитуром коју чине: два рекета, држач, мрежа и 6 лоптица. Први стаје 1.200 н. д., а други, нешто бољег квалитета, 1.600 н. д.

$$\frac{\lg 45^\circ}{\sqrt[3]{64}} = ?$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“ (I књига за први, II књига за други, III књига за трећи разред гимназије, техничких и осталих средњих школа). Књиге садрже комплетну израду свих задатака! Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 40 динара. Ко наручи све три књиге заједно, платиће свега 100 динара!

